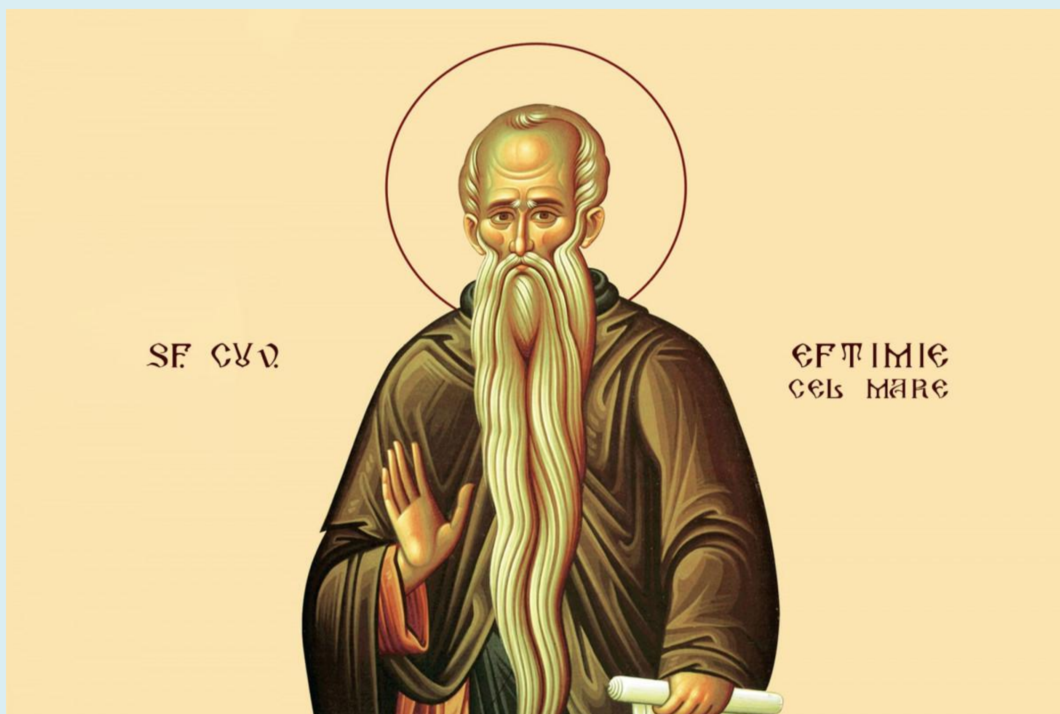
Acatistul Sfântului Eftimie cel mare

(20 ianuarie)

Sfântul cuvios Eftimie cel mare (20 ianuarie):

https://www.academia.edu/45061755/Sf%C3%A2ntul_cuvios_Eftimie_cel_mare_20_ianuarie_

https://archive.org/details/sf.-eftimie

***

Materiale despre Sfântul cuvios Eftimie cel mare:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf-cuv-Eftimie-(20-ian-)

https://archive.org/details/@steaemy?query=Eftimie

&&&

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1

Prea cuviosului și de Dumnezeu purtătorului părintelui nostru celui minunat întru fapte vrednice de fericire, cântări de laudă să-i împletim noi, fii săi. Luminătorului pustiei și povățuitorului călugărilor cu fapta și cu cuvântul, ca celui ce are îndrăzneală către Domnul, să-i strigăm: ***Bucură-te, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie!***

Icosul 1

Înger între oameni pe pământ ai petrecut, părinte Eftimie, înălțându-te în sus cu aripile smereniei, prea cuvioase, pentru care de la toți auzi unele ca acestea:
Bucură-te, înger pământesc;
Bucură-te, omule ceresc;
Bucură-te, înălțimea faptelor bune;
Bucură-te, a smereniei înălțime;
Bucură-te, al monahilor îndreptătorule;
Bucură-te, al tuturor povățuitorule;
Bucură-te, că înfrânare ai săvârșit;
Bucură-te, că poftele le-ai biruit;
Bucură-te, părinte al părinților;
Bucură-te, părtaşule al pustnicilor;
Bucură-te, că de tine s-au bucurat îngerii;
Bucură-te, că de tine s-au veselit cetele drepților;
Bucură-te, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie!

Condacul al 2-lea
Cu lumina cea neapropiată luminat fiind tu, cum vom începe a lăuda minunatele tale fapte de care şi îngerii s-au mirat, noi, cei din ţărână şi supuşii tuturor patimilor? Ci biruiţi de dragostea cea către tine, prea cuvioase părinte, te lăudăm, cântându-I lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea
Ca un soare ai strălucit în pustietăţi, părinte Eftimie, cu învăţăturile luminând pe cei ce veneau la tine cu suflet neîndoit; pentru aceasta auzi de la toţi aşa:
Bucură-te, cel plin de darul Preasfântului Duh;
Bucură-te, cel ce cu Lumina cea neapropiată ai fost strălucit;
Bucură-te, precum un soare ai luminat;
Bucură-te, că izvoare de mântuire în pustie ai arătat;
Bucură-te, că prin tine mulţi s-au mântuit;
Bucură-te, că stâlp cu chipul focului te-ai arătat;
Bucură-te, că negura patimilor cu lumina cunoştinţei ai gonit;
Bucură-te, că Domnului cu suflet arzător ai slujit;
Bucură-te, cel ce mult te-ai nevoit;
Bucură-te, că tuturor pildă de fapte bune ai devenit;
Bucură-te, că mai înţelept decât toţi înţelepţii lumii acesteia te-ai dovedit;
Bucură-te, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie!

Condacul al 3-lea

Afierosit lui Dumnezeu din pântecele maicii tale ca un alt Samuil, părinte Eftimie, după numele tău te-ai făcut mângâiere credincioşilor, călugărilor toiag de întărire, ajutor celor ce cântă: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Veseliţi-vă! A zis părinţilor tăi îngerul Domnului - că prunc se va naşte vouă, numit cu numele 'veseliei' - şi apoi te-ai zămislit în pântece, aducându-le lor făgăduinţa şi din pruncie cu rugăciunea te-ai hrănit. Pentru care auzi de la noi unele ca acestea:
Bucură-te, că mai înainte de a te naşte Domnului ai fost afierosit;
Bucură-te, că prin rugăciunea părinţilor tăi ai fost dăruit;
Bucură-te, că şi îngerul în vedenie le-a zis lor: "veseliţi-vă';
Bucură-te, ramură bine crescută;
Bucură-te, cel numit cu numele veselie;
Bucură-te, păzitorule al curăţiei;
Bucură-te, că, prin tine, veselie sfintele biserici au luat;
Bucură-te, că născându-te maica ta de nerodire şi întristare s-a izbăvit;
Bucură-te, că şi ea, după moartea tatălui tău, Domnului a slujit;
Bucură-te, că diaconiţă a fi s-a învrednicit;
Bucură-te, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie!

Condacul al 4-lea

Din cea stearpă născându-te, lucrător mult roditor de bună rodire duhovnicească te-ai arătat, tăind spinii păgânătăţii, prea cuvioase şi dumnezeiasca sământă a bunei credinţe aruncând, cântai: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Naşterea ta, prea cuvioase părinte Eftimie, a fost vestită mai înainte de vreme de îngerul cel trimis, ca odinioară la Zaharia, care din pântecele sterp al Elisabetei a odrăslit pe Ioan, căruia următor te-ai arătat; pentru aceasta îţi strigăm:
Bucură-te, că la obicei cu marele Ioan Botezătorul te-ai asemănat;
Bucură-te, că iubitor de linişte ca marele Arsenie te-ai arătat;
Bucură-te, că în munţi nenumărate minuni ai săvârşit;
Bucură-te, că din boală pe mulţi ai vindecat;
Bucură-te, că îndrăciţi ai tămăduit;
Bucură-te, că multe suflete ai tămăduit;
Bucură-te, că pe aceştia la Cerească Împărăţie i-ai povăţuit;
Bucură-te, cel mult strălucit;
Bucură-te, mare luminătorule;
Bucură-te, cald folositorule;

Bucură-te, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie!

Condacul al 5-lea

De grijile lumeşti lepădându-te şi primind viaţa cea îngerească, cu înfrânarea sufletului te-ai împodobit şi dar de minuni de la Dumnezeu ai luat din destul cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Prea cuvioase părinte, din pruncie cu osârdie spre fapta bună nevoindu-te, ai părăsit lumea şi toate cele din lume, părinţii şi bogăţiile, iubind viaţa cu sărăcie şi smerenie, pentru care auzi acestea:
Bucură-te, că cetatea Melitina ai părăsit;
Bucură-te, că în cetatea Domnului ai intrat;
Bucură-te, că din pruncie pe monahi ai iubit;
Bucură-te, că în ceata lor ai intrat;
Bucură-te, că prieten iubit pe cuviosul Teoctist cel minunat ai aflat;
Bucură-te, că împreună cu dânsul până la sfârşit ai petrecut;
Bucură-te, că într-un gând Domnului aţi slujit;
Bucură-te, că vieţuire înaltă aţi dobândit;
Bucură-te, că locaş de încăpere Sfântului Duh te-ai făcut;
Bucură-te, că firea înfrânându-ţi ca firea îngerească a ajuns;
Bucură-te, luceafăr mult strălucit;
Bucură-te, că la Ceruri pe mulţi ai suit;
Bucură-te, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie!

Condacul al 6-lea

Strălucit-au faptele tale cele bune ca soarele, pe pământ şi în cer, bună slugă a lui Hristos, Eftimie căci ne-ai propovăduit nouă credinţa în Hristos cea adevărată şi fără de prihană; pentru aceasta cântăm: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Cu toiagul crucii întărindu-te, prea cuvioase părinte pâraiele fărădelegilor le-ai uscat, şi din râul desfătării celei dumnezeieşti, şi din izvorul Raiului prea fericite adăpându-te, izvoare de mântuire în pustie ai arătat; pentru aceasta îţi strigăm:
Bucură-te, că ai fost începător de mângâiere Bisericii;
Bucură-te, că prin naşterea ta toate pornirile eretice le-ai izgonit;
Bucură-te, că prin cuvinte cu ereticii te-ai luptat şi i-ai dovedit;
Bucură-te, că tare înaintea lor ai stat;
Bucură-te, că pe Arie şi pe Nestorie i-ai lepădat;
Bucură-te, că pe mulţi din înşelăciunea lor i-ai scăpat;

Bucură-te, că mare luminător te-ai arătat;
Bucură-te, că pe mulţi scăpându-i de chinurile iadului la dreapta credinţă i-ai adus;
Bucură-te, că pe mulţi prin baia Botezului ai curăţit;
Bucură-te, că pe ei curaţi lui Hristos i-ai adus;
Bucură-te, că lumea ai luminat;
Bucură-te, că la cereasca înălţime ca un finic te-ai suit;
Bucură-te, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie!

Condacul al 7-lea

Vrând pe tine a te sfinţi tot lui Dumnezeu, părinte, şi dorind slava cea nemuritoare, la El ai alergat cu căldură, prin vieţuire curată, prin pustinicie şi prin viaţa prea luminată, strigând: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Sărăcia Celui ce S-a născut din Fecioară cu adevărat luând, ai socotit cele trecătoare ca iarba, fericite părinte; pentru aceasta spre râvna vieţii îngereşti ai ridicat pe toţi cei ce-ţi strigăm ţie cu dragoste:
Bucură-te, mult nevoitorule;
Bucură-te, grabnic sprijinitorule;
Bucură-te, al tuturor ajutătorule;
Bucură-te, vieţuitorule cel mare al pustiului;
Bucură-te, vlăstar neveştejit al Meletinei şi al Armeniei;
Bucură-te, că din tinereţe lui Hristos ai urmat;
Bucură-te, că de trupul cel firesc te-ai lepădat;
Bucură-te, izbăvitorul multora din înşelăciune;
Bucură-te, dătătorul a râuri de tămăduiri;
Bucură-te, cel prin care Dumnezeu S-a prea mărit;
Bucură-te, cel prin care satana s-a ruşinat;
Bucură-te, că la ceruri cu învăţăturile tale ne-ai ridicat;
Bucură-te, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie!

Condacul al 8-lea

Păstorind cu vrednicie pe monahii cei din sfânta ta Lavră, îi învăţai zicând: Privegheaţi şi vă rugaţi ca să nu cădeţi în ispită; iar aceasta să ştiţi, că mai înainte de orice, se cade ca cei ce s-au lepădat de lume să nu aibă voia lor, ci să ţină smerita cugetare şi ascultare, grijindu-se de ceasul morţii şi pururea cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Aprig dorind slava Împărăţiei Cerurilor, te-ai nevoit a-i aduce pe toţi la Hristos Mirele cel Veşnic, lămuriţi prin fapte bune, pentru care auzi unele ca acestea:
Bucură-te, cel ce prin pildele tale pe mulţi ai îndreptat;
Bucură-te, al dumnezeieştii Stăpâniri cea în Trei Sori tăinuitorule;
Bucură-te, al dumnezeieştii petreceri povăţuitorule;
Bucură-te, al celor căzuţi din păcate ridicare;
Bucură-te, al multora mântuire;
Bucură-te, că şi pe noi ne povăţuieşti a urma ţie;
Bucură-te, că poveţelor tale urmându-le adunăm sufletelor noastre bogăţie;
Bucură-te, cel prin care cuvioşii se îmbogăţesc;
Bucură-te, cel prin care oamenii se mântuiesc;
Bucură-te, dumnezeiasca mângâiere a tuturor;
Bucură-te, lumina minţii călugărilor;
Bucură-te, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie!

Condacul al 9-lea

Covârşeşti, cuvioase părinte, pe toţi cu blândeţea chipului şi cu smerita cugetare a inimii, pentru că darul Preasfântului Duh ai primit, după cum dumnezeiescul cuvânt ai zis: spre cine voi căuta, decât numai spre cel blând şi smerit cu inima, care ascultă de cuvintele Mele cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

În carul faptelor bune şezând, ca Ilie cel râvnitor te-ai mutat la cer unde viaţa ta arătat s-a scris, şi acum înaintea Stăpânului stând, pomeneşte-ne şi pe noi cei care îţi cântăm:
Bucură-te, că sfintele 40 de zile în pustie afară de lavră le-ai petrecut;
Bucură-te, că acolo mai mult te nevoiai;
Bucură-te, că marelui Ioan Botezătorul următor te-ai arătat;
Bucură-te, că precum Moise prin Marea Roşie, aşa peste patimi ai trecut;
Bucură-te, că pe veliar l-ai biruit;
Bucură-te, că în arşiţa zilei şi în frigul nopţii mult te-ai trudit;
Bucură-te, că sufletului tău hrana cea dumnezeiască i-ai câştigat;
Bucură-te, că Mântuitorului Hristos ai urmat;
Bucură-te, că taberele diavoleşti le-ai pierdut;
Bucură-te, că de nălucirile lor nu te-ai temut;
Bucură-te, că viaţa veşnică ai câştigat;
Bucură-te, ajutorul meu acum şi în ceasul morţii mele;
Bucură-te, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie!

Condacul al 10-lea

Venind în sfântă Lavra ta, din dumnezeiasca ta rânduială, ca la 400 de bărbaţi arme-ni, ai poruncit fraţilor să-i ospeteze pe ei, căci milostiv şi primitor de străini ai fost; pentru aceasta te lăudăm cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Vrând Dumnezeu să te proslăvească pe pământ, ai înmulţit pâinile, pentru că, ne-fiind pâine decât pentru 10 bărbaţi, ai săturat atâta mulţime, zicând ucenicului tău Dometţian: Mergi, precum ţi-am zis că acestea zice Duhul Sfânt: vor mânca şi le va prisosi!” Pentru care auzi acestea:
Bucură-te, că Dumnezeu pe pământ te-a proslăvit;
Bucură-te, că prin cuvântul tău pâinile s-au înmulţit;
Bucură-te, că precum Mântuitorul în pustie 5000, aşa şi tu mulţime de 400 de băr-baţi ai săturat;
Bucură-te, că toţi de acestea s-au minunat;
Bucură-te, că până la 3 luni, uşa chelăriei nu s-a închis de mulţimea pâinilor;
Bucură-te, că binecuvântarea pentru vin şi untdelemn s-a făcut;
Bucură-te, de străini primitorule;
Bucură-te, al tuturor de cele cereşti ospătătorule;
Bucură-te, că multe minuni ai făcut;
Bucură-te, căci alergarea spre izbăvire bine o ai săvârşit;
Bucură-te, că după lege bine te-ai nevoit şi astfel ai luat cununa dreptăţii;
Bucură-te, că acum în cer cu îngerii locuieşti;
Bucură-te, că Împărăţia Cerească ai dobândit;
Bucură-te, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie!

Condacul al 11-lea

Secetă pe pământ fiind multă vreme şi toţi strâmtorându-se, veneau la tine căzând ca să îmblânzeşti pe Dumnezeu spre a da ploaie; iar tu le ziceai: Vrea Dumnezeu, fiilor, prin această pedeapsă să ne înţeleptească pe noi desăvârşit spre a-I cânta: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Aducând lui Dumnezeu, Jertfa cea fără de sânge cu multă vrednicie şi cu lumina din cer strălucindu-te, a acoperit împreună cu tine şi pe Dometţian, ucenicul tău; şi a rămas acea lumină de la începutul Slavosloveniei întreit sfinte până la împlinirea ei; pentru aceasta strigăm ţie:
Bucură-te, căci cu vrednicie ai fost preot lui Dumnezeu;
Bucură-te, că şi pe ucenicul tău asemenea ţie l-ai făcut;
Bucură-te, că daruri mari ai primit de la Dumnezeu;

Bucură-te, că aducând dumnezeieştile daruri, vedeai de multe ori pe îngeri împreună cu tine slujind;
Bucură-te, că dând fraţilor dumnezeieştile Taine, cunoşteai pe cei vrednici şi pe cei nevrednici;
Bucură-te, cunoscătorul celor ascunse;
Bucură-te, că aceste daruri, pentru a ta vrednicie, le-ai primit de la Dumnezeu;
Bucură-te, că şi pe pământ şi în cer te-ai proslăvit;
Bucură-te, că alergarea bine o ai săvârşit;
Bucură-te, părtaşule al cetăţenilor cereşti;
Bucură-te, că cerul l-ai descuiat cu rugăciunea ca şi măritul Ilie, proorocul;
Bucură-te, ajutorul celor ce se roagă ţie;
Bucură-te, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie!

Condacul al 12-lea
Mai înainte ţi-a arătat Mântuitorul Hristos mutarea ta cea mult dorită către Dânsul prea cuvioase părinte, ca odinioară lui Moise, văzătorul de Dumnezeu, căruia următor prin fapte bune făcându-te ai despărţit marea patimilor şi ai trecut neoprit la pământul făgăduinţei, cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
Izvor de tămăduiri, şi mai înainte, şi după moarte, prea cuvioase, pe tine dobândindu-te ca pe un părinte şi doctor al sufletelor şi al trupurilor noastre, îţi cântăm şi noi, fii tăi, zicând:
Bucură-te, mare făcătorule de minuni;
Bucură-te, izvor nesecat de tămăduiri;
Bucură-te, că ai încuiat pe demonul cel rău întru adânc;
Bucură-te, locuitorul cel ceresc;
Bucură-te, că asemenea lui Ilie, în carul faptelor bune la cer te-ai mutat;
Bucură-te, că şi pe ucenicul tău după şapte zile acolo l-ai chemat;
Bucură-te, că în viaţa şi după moartea ta Lavra nu o ai părăsit;
Bucură-te, că tuturor ne mijloceşti mântuirea înaintea Sfintei Treimi;
Bucură-te, trandafirul grădinii Raiului;
Bucură-te, primitorul multor daruri;
Bucură-te, că de acum cu îngerii dănţuieşti;
Bucură-te, că împreună cu toţi sfinţii şi cuvioşii te veseleşti;
Bucură-te, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie!

Condacul al 13-lea (de 3 ori)
O, prea cuvioase părinte primind de la noi, fiii tăi, această puţină cântare de laudă, ca pe o alcătuire de prunci, însă din dragoste fierbinte adusă, mijloceşte la Prea-

sfânta Treime pentru noi, să ne învrednicim bucuriei celei veşnice, măcar de suntem şi nevrednici, ca să cântăm împreună cu tine lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Apoi se zice:

Icosul 1

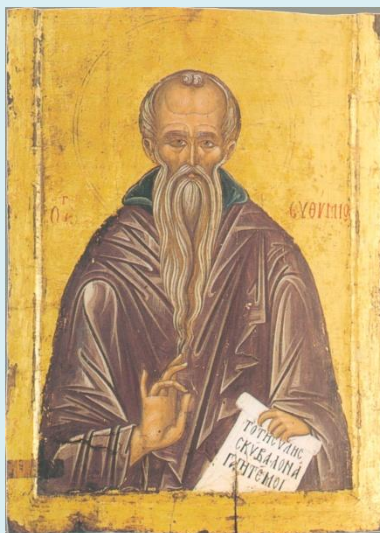
Înger între oameni pe pământ ai petrecut, părinte Eftimie, înălțându-te în sus cu aripile smereniei, prea cuvioase, pentru care de la toți auzi unele ca acestea:
Bucură-te, înger pământesc;
Bucură-te, omule ceresc;
Bucură-te, înălțimea faptelor bune;
Bucură-te, a smereniei înălțime;
Bucură-te, al monahilor îndreptătorule;
Bucură-te, al tuturor povățuitorule;
Bucură-te, că înfrânare ai săvârșit;
Bucură-te, că poftele le-ai biruit;
Bucură-te, părinte al părinților;
Bucură-te, părtaşule al pustnicilor;
Bucură-te, că de tine s-au bucurat îngerii;
Bucură-te, că de tine s-au veselit cetele drepților;
Bucură-te, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie!

Condacul 1

Prea cuviosului și de Dumnezeu purtătorului părintelui nostru celui minunat întru fapte vrednice de fericire, cântări de laudă să-i împletim noi, fii săi. Luminătorului pustiei și povățuitorului călugărilor cu fapta și cu cuvântul, ca celui ce are îndrăzneală către Domnul, să-i strigăm: ***Bucură-te, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie!***

După aceea se citeşte această rugăciune:

Rugăciune către Sfântul Eftimie

O, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie, mare nevoitorule şi cald folositorule, apucă înainte cu sfintele tale rugăciuni cele către milostivul Dumnezeu, roagă-te, îmblânzeşte-L, fă-L milostiv nouă celor ce cădem cu umilinţă la tine, cela ce din pruncie te-ai dat pe tine Domnului, rănindu-te de focul dragostei Lui, ai părăsit toate deşertăciunile lumeşti ca pe nişte gunoaie, Lui ai urmat cu toată dragostea, iubindu-L mai mult decât pe toate bunătăţile cele trecătoare ale lumii acesteia.

Pentru că luminându-ţi ochii sufletului tău, cu toată inima ai slujit ca un înger în trup Lui, care te-a şi prea mărit după multele tale trude şi osteneli cu darul minunilor Sale în viaţă şi după moarte, căci aşa prea măreşte Dumnezeu pe cei ce-L măresc cu laudă şi fapte bune.

Aşadar, Sfinte prea cuvioase părinte Eftimie, ca cel ce în cer fiind neîncetat te rogi cu prea curata Maică a lui Dumnezeu şi cu toţi sfinţii pentru întărirea sfintelor lui Dumnezeu, Biserici, a bunilor conducători şi a supuşilor lor, ca să asculte de legile ţării, pentru întărirea fraţilor şi a tot clerul ortodox şi cinul călugăresc şi pentru mântuirea tuturor dreptcredincioşilor creştini din toată lumea, roagă-te şi pentru noi ca să fim apăraţi de vrăjmaşii văzuţi şi nevăzuţi, fii solitor şi rugător pentru noi către Domnul Dumnezeu. Izbăveşte-ne de toată ispita neaşteptată şi de muncile cele veşnice, ca să aflăm milă în ziua Înfricoşatei Judecăţi şi să ne învrednicim acelor nespuse bunătăţi, privind şi prea mărind lumina cea prea dulce şi desfătată a feţei prea milostivului Dumnezeu: a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh în veci. Amin.

Vieţile Sfinţilor - Viaţa cuviosului părintelui nostru Eftimie cel mare

(scrisă de Chiril, monahul)

Eftimie, cetăţeanul cel ceresc, era fiu al împăraţilor care se numeau Pavel şi Dionisia, care erau oameni de bun neam şi împodobiţi cu toată faptă bună cea după Dumnezeu; având ca patrie şi locuinţa Melitine, Mitropolia cea vestită a armenilor.

Deşi, fericita Dionisia a trăit destui ani împreună cu bărbatul ei, dar fiind stearpă, nu năştea. Pentru aceea, în mare mâhnire petrecând amândoi, multă vreme s-au nevoit, rugându-se lui Dumnezeu să li se dăruiască fiu. Deci, mergând în apropiere de cetate, la biserica cea sfinţită de acolo a sfântului, slăvitului şi bunului biruitor mucenic Polieuct, a stăruit zile multe în rugăciune, după cum spune cuvântul de la cei vechi. Şi într-una din nopţi rugându-se ei singuri, li s-a arătat oarecare vedenie, zicându-le: "Veseliţi-vă, veseliţi-vă, pentru că iată v-a dăruit Dumnezeu fiu, numit cu numele veseliei, căci prin naşterea lui, dăruieşte Dumnezeu veselie Bisericilor Sale". Iar ei însemnând vremea vedeniei, s-au întors la casa lor; şi din vremea zămislirii, cunoscând că adevărate cele ale vedeniei, cum s-a născut copilul, l-au numit Eftimie, care se tălmăceşte veselie, făgăduind a-l afierosi lui Dumnezeu.

El s-a născut, precum am aflat, în luna august, în anul al patrulea al stăpânirii lui Graţian (367-383).

Iată că vedenia este adevărată, cei ce citesc să înţeleagă. Pentru că sfintele Biserici 40 de ani fiind întru mâhnire şi apărătorii dreptcredincioşi prigonindu-se, iar arienii, pe vremea lui Constantiu (337-361), luptând împotriva drept-credincioşilor,

ca şi pe vremea lui Iulian (361-363) şi a lui Valens (364-378), care a împărăţit după aceea în Răsărit, atunci Eftimie, cel cu numele veselie, toate supărările sfintelor Biserici le schimbă întru veselie.

Neîmplinindu-se a cincea lună, s-a ridicat luptătorul de Dumnezeu Valens şi, prădând barbarii Tracia, el s-a oştit asupră-le. Dar în puţină vreme făcând bătălia, Valens a pătimit pedeapsa de la Dumnezeu, pentru că în oarecare sat lângă Adrianopol din Tracia, desăvârşit fiind biruit şi el fugind, barbarii l-au ars împreună cu satul unde era, neîmplinindu-se încă întâiul an de la naşterea lui Eftimie.

După trei ani, tatăl său Pavel şi-a sfârşit viaţa, iar fericita Dionisia avea un frate bun cuvântător, care se numea Eudoxiu. Acesta fiind sfetnic şi mijlocitor la marele Otreie, care întru acea vreme îndrepta Sfânta Biserică din Melitine, şi care a strălucit la sfântul Sinod din Constantinopol, a adus pe copil la el, împlinind făgăduinţa şi ca o jertfă bine primită, afierosindu-l lui Dumnezeu, după cum mult vestita Ana a adus pe Samuil.

Iar prea sfinţitul episcop Otreie, văzând pe copil şi auzind de la scolasticul Eudoxiu vedenia cea arătată părinţilor şi cum că mai înainte de naştere maica sa l-a făgăduit lui Dumnezeu, şi apoi s-a făcut zămislirea prin rugăciune, minunându-se, a zis: "Într-adevăr, s-a odihnit Duhul lui Dumnezeu peste tânărul acesta".

Deci, primindu-l pe copil, botezându-l şi tunzându-l anagnost al bisericii celei de sub dânsul, l-a luat în episcopie, şi-l creştea, făcându-l ca un fiu al său. Iar pe fericita Dionisia, ca una ce se afla în slujba lui Dumnezeu, a hirotonisit-o diaconiţă a prea sfintei Biserici. Deci, Eftimie numărându-se în bisericescul catalog, şi Teodosie cel mare (379-395) luând sceptrul împărăţiei grecilor, printr-însul a dăruit Dumnezeu grecilor şi sfintelor biserici dumnezeiesc dar, plin de toată veselia; căci se cădea a se împlini vedenia arătată părinţilor pentru dânsul.

Trecând puţină vreme, şi înţelegând episcopul că a trecut de vârsta copiilor şi că trebuie a se îndeletnici cu învăţătura, l-a dat dascălilor, pentru a învăţa Sfintele Scripturi. Şi erau atunci între anagnoşti doi tineri de bun neam, cu întreaga înţelepciune împodobiţi şi cu toată priceperea încuviinţaţi, apoi iscusiţi în dumnezeiasca Scriptură şi la învăţătura cea din afară, care se numeau Acachie şi Sinodie; şi care, după multe pustniceşti nevoinţe, au primit arhieria sfintei biserici din Melitine, la vremea lor.

Aceştia, primind din mâna episcopului pe Eftimie, l-au învăţat desăvârşita cucernicie şi în puţină vreme pe mulţi din cei de o vârstă cu el i-a întrecut cu iubirea de învăţătură. Pentru că osârdia lui era mai presus de vârstă, încât se minuna Acachie de socoteala minţii lui cea luminată. Deci, sfinţitul acesta tinerel primea învăţătura cea bună şi curată, pe care cuvântătorul de Dumnezeu Grigorie o numeşte învăţătură de ziuă - cum a zis dumnezeiescul David - opusă celei de noapte.

Apoi, învăţând dumnezeieştile Scripturi, dorea a fi următor al dumnezeieştilor şi îmbunătăţiţilor bărbaţi, dar se întrista când unii cântau deşertăciuni şi se depărtau de la dumnezeieştile cuvinte. Iar pildele lui Acachie, dascălul, urmându-le, nicidecum nu făcea pomenire de hrană de multe feluri.

Dar nu dorea nici slava deşartă, nici nu lipsea gura lui de la doxologia lui Dumnezeu, ci săvârşea slujba pravilei cu frică şi cu umilinţă la vremea rânduită, aducându-şi aminte că se cuvine a sluji lui Dumnezeu cu frică şi cutremur, iar nu cu râs şi cu şoptire, făcând sfânta biserică loc de asmodie; căci se cuvine cu cucernicie a intra în biserică cel ce voieşte a vorbi cu Dumnezeu prin rugăciune.

Iar în vremea liberă se îndeletnicea acasă în rugăciune şi în cântare de psalmi şi în citirea dumnezeieştilor cuvinte, petrecând toată ziua şi toată noaptea; ştiind că cel ce cugetă în legea Domnului ziua şi noaptea va fi ca pomul cel răsădit lângă izvoarele apelor, care rodul său va da la vremea sa.

Deci, da lui Dumnezeu rodul cel potrivit al fiecărei vremi, pentru că în vreme de ispită slujea lui Dumnezeu cu dragoste şi răbdare, iar în vreme de îndestulare, rodul lui era înfrânarea; apoi venind gânduri asupra lui de dezmierdare trupească, iarăşi odrăslea într-însul întreaga înţelepciune. Pentru că de înţele-pciune purtând multă grijă, a păzit nestinsă făclia fecioriei, împodobită cu untdelemnul milosteniei.

Eftimie astfel nevoindu-se multă vreme, a ajuns la desăvârşirea faptelor bune; iar iconomia lui Dumnezeu astfel înţeleptindu-l şi prin multe din acestea făcându-l cunoscut, s-a făcut vestit din început. Fiind crescut precum s-a zis, apoi trecând prin toate treptele bisericeşti, episcopul din vremea aceea îl hirotoniseşte fără de voie preot al prea sfintei biserici din Melitine. După aceea, i se încredinţează a purta grijă şi a fi proestos al mânăstirilor celor dimprejurul cetăţii. Această grijă i s-a dat lui, fiindcă din copilărie era iubitor de monahi; şi fiindcă dorea liniştea la Mânăstirea Sfântul Polieuct şi la a sfinţilor 33 de mucenici, acolo a petrecut vremea cea multă.

În zilele Sfântului şi marelui Post se ducea în muntele ce era pustiu atunci, iar acum s-a zidit într-însul o mânăstire minunată, aproape de cetate, care de cei ce locuiesc aproape se numeşte a "Înălţării". Această pustie o iubea din ziua dumnezeieştilor arătări (Boboteaza), până la sărbătoarea Paştilor, urmând filosofia lui Ilie şi a lui Ioan. Pentru aceasta, precum s-a zis, i s-a dat în mână grija şi cârmuirea monahilor celor de acolo, iar această grijă socotind-o împiedicare a faptei bune, urâtorul de slavă şi iubitorul de Dumnezeu Eftimie a ieşit din cetate şi s-a dus spre Ierusalim, poftind a locui în pustia de acolo.

Acest mare părinte Eftimie, povăţuindu-l Sfântul Duh, a venit în Ierusalim la 29 de ani ai vârstei sale, închinându-se Sfintei Cruci şi Sfintei Învieri, cum şi la celelalte cinstite locuri; apoi, mergând la purtătorii de Dumnezeu părinţi, cei de prin pustie, şi învăţând fapta bună şi petrecerea fiecăruia şi într-al său suflet pecetluind-o, a venit la lavra Fara, - ce se afla de şase stadii de la sfânta cetate; iubitor de linişte, a rămas într-o chilie pustnicească, afară din lavră, neavând nimic de ale acestui veac, pentru că a învăţat a lucra împletituri, ca să nu îngreuneze pe cineva, ci mai vârtos dintr-ale sale osteneli să dea celui ce are trebuinţă. Şi el lăsând toată grija pământească, o singură grijă avea, cum să placă lui Dumnezeu întru rugăciune şi în posturi.

Însă de toată faptă bună purtând grijă, ca un bun lucrător de pământ, tăia spinii patimilor din rădăcină, curăţind gândurile şi toată înălţarea ce se ridică împotriva cunoştinţei lui Dumnezeu, împlinind acel glas proorocesc, care zice: Înnoiţi-vă ogorul şi nu semănaţi peste spini.

El avea vecin pe un purtător de Dumnezeu ce se numea Teoctist, pe care iubindu-l atât de mult, s-a unit cu dânsul prin dragostea părintească, încât amândoi s-au făcut de o cugetare şi de un obicei, ca şi cum ar fi fost un suflet în două trupuri. Şi vestind unul altuia scopul cel după Dumnezeu, ieşeau în fiecare an după a şaptea zi a sfintelor dumnezeieşti arătări (Boboteaza), spre pustia lui Cutila, ferindu-se de orice întâlnire omenească şi dorind în linişte a vorbi cu Dumnezeu prin rugăciune.

Şi acolo petreceau până la sărbătoarea Stâlpărilor, necurmat trudindu-şi trupul şi robindu-l, spre a aduce sufletului hrana cea duhovnicească. În aceasta covârşea marele Eftimie pe toţi cu răbdarea, cu blândeţea şi cu smerita cugetare a inimii. Pentru că a primit şi darul Sfântului Duh, după cum dumnezeiescul cuvânt a zis: Spre cine voi căuta? Fără numai spre cel blând şi liniştit şi care tremură de cuvintele Mele.

De aici îndrăzneala lui cea către Dumnezeu îi creştea în fiecare zi. Şi făcând cinci ani în Fara, a ieşit dimpreună cu fericitul Teoctist în vremea în care s-a obişnuit, spre Cutila; şi trecând prin pustie, a venit la un pârâu înfricoşat, foarte adânc şi anevoie de trecut. Aici văzând locul şi înconjurând râpele ce se aflau în munte, ca povăţuit de Dumnezeu, a găsit o peşteră minunată în râpa cea dinspre miazănoapte a pârâului şi suindu-se cu osteneala ca pe perete, de abia a putut a se urcă la dânsa.

Apoi, bucurându-se ca de un loc pregătit lor de Dumnezeu, au locuit într-însa, hrănindu-se cu buruienile ce se găseau pe acolo. Iar peştera aceea fiind mai înainte locuinţă de fiare, apoi, domesticindu-se prin dumnezeieştile laude şi prin neîncetatele rugăciuni ale cuvioşilor bărbaţi, a primit sfinţire de biserică a lui Dumnezeu. Deci, când a binevoit Dumnezeu a-i arăta pe aceştia, a trimis nişte păstori ai unuia care se numea Lazariul, spre a-şi aduce turmele sale lângă acel pârâu.

Acei păstori văzând pe părinţi arătându-se sus, în peşteră, atât de mult s-au spăimântat, încât s-au înfricoşat şi au fugit. Părinţii simţind temerea acelora, cu glas blând şi liniştit chemând pe aceştia, le ziceau: "Nu vă temeţi, fraţilor, suntem oameni ca şi voi, dar pentru păcatele noastre locuim acest loc". Atunci păstorii îndrăznind, s-au suit la dânşii în peşteră şi neaflând nimic de-ale acestui veac lângă dânşii, s-au dus la ale lor, minunându-se şi vestind la ai lor; iar de atunci slugile Lazariului le slujeau lor. Apoi şi părinţii cei de la Fara căutându-i, să vadă unde sunt, adeseori veneau la dânşii.

Deci, mai întâi s-au lepădat de lume şi au venit la dânşii doi fraţi, numiţi Marin şi Luca. Aceştia au fost învăţaţi de marele Eftimie monahiceşte spre a fi sârguincioşi ai petrecerii celei pustniceşti; după aceea, în vremurile cele din urmă, au strălucit la cei dimprejur şi au înfiinţat mănăstire.

Ei au adus pe cuviosul Teodosie, care s-a făcut mare începător al vieţii de obşte a acestei pustii şi arhimandrit. Dar în puţină vreme, străbătând vestea despre Eftimie, mulţi se adunau la dânsul şi auzind cuvântul lui Dumnezeu, pofteau a locui lângă dânsul.

Însă Eftimie fiind urâtor de slavă şi iubitor de Dumnezeu şi sârguindu-se a dobândi fericirea dintii, împreună cu ceilalţi, se depărta de acest lucru, ca de ceva străin şi trimitea pe fiecare din cei care se lepădau de lume la fericitul Teoctist, rugându-l foarte mult să aibă grijă de ei; iar el ascultând aceasta, a primit şi făcea toate după dorinţa marelui Eftimie. Deci, la început nu voia a face în locul acela viaţa de obşte, ci lavră, după chipul celor de la Fara.

Dar fiindcă a văzut că nimeni nu poate veni noaptea la biserică, pentru că era precum mai înainte s-a zis, anevoie de umblat prin locul acesta, după suire, a făcut acolo viaţă de obşte, având peştera ca biserică, în care liniştindu-se marele Efimie, era doctor de suflete, vindecând şi mângâind pe fiecare. Şi nici unul din fraţi nu tăinuia gândirea minţii, dar şi el având iscusire multă, îi învăţase să se împotrivească oricărui gând străin, zicând: ***"Fraţilor, pentru ce aţi venit a vă nevoi şi nu vă îngrijiţi de mântuirea voastră?" Se cuvine în fiecare ceas a ne trezi şi a priveghea, pentru că se zice: Privegheaţi şi vă rugaţi, ca să nu cădeţi în ispită. Iar aceasta s-o cunoaşteţi întâi, că se cade a nu avea voie cei ce s-au lepădat de viaţă, ci a ţine smerită cugetare şi ascultarea ca cea întâi rânduială; apoi a aştepta de-a pururea şi a se îngriji de ceasul morţii şi de înfricoşata zi a judecăţii: a se înfricoşa de îngrozirea focului celui veşnic, şi a dori slava Împărăţiei cerurilor.***

Şi zicea iarăşi că monahii se cuvine a se osteni trupeşte, şi mai ales cei tineri, pentru păzirea celor dinăuntru, aducându-şi aminte de apostolul, care zice: Noaptea şi ziua lucrez, ca să nu îngreunez pe cineva şi mâinile acestea mi-au slujit mie, cum şi celor ce erau împreună cu mine.

Este greu celor din lume ca, ostenindu-se în locul lor, să hrănească copii şi femei, apoi să aducă şi pârga lui Dumnezeu şi să facă bine după putere, apoi, pe lângă aceasta, li se cer şi biruri; iar noi nici cele de nevoie trupului nu căutăm a le avea din lucrul mâinilor noastre, ci a culege osteneli străine, când mai ales porunceşte apostolul: Cel ce nu lucrează, nici să nu mănânce.

Acestea învăţând părintele nostru Eftimie, lumina pe fraţi. Şi a poruncit să nu vorbească nimeni în biserică, în vremea pravilei, ba încă nici în trapeză, când mâncau fraţii; şi nu-i plăcea când vedea pe vreun frate în chinovie, mai ales pe unul tânăr, vrând a se înfrâna mai mult decât obştea; pentru că zicea că ***înfrânarea cea bună cere a se împărtăşi cineva de hrană cât de puţină în vremea mâncării, însă inima a o păzi şi a da război în taină patimilor celor ascunse; căci arma monahului este cugetarea, dreapta judecată, smerita cugetare şi ascultarea cea după Dumnezeu.*** Cu nişte învăţături ca acestea hrănindu-se fraţii, adunau roduri, după vrednicia chemării.

****

Cele despre Terevon cel bătrân, într-un glas mi-au povestit toţi părinţii cei vechi, dar mai cu de-amănuntul mi-a spus nepotul lui şi cel de un nume cu el, vestitul în latura aceasta, adică începătorul saracinilor. Deci, acest bătrân Terevon, moşul celui tânăr, pe când era copilaş, fiind cuprins de boală, i-a paralizat toată partea cea

dreaptă, de la cap până la picioare, şi mulţi bani cheltuind tatăl acestuia, care se numea Aspevet, nu i-au folosit nimic.

Acest Aspevet fiind elin, şi aflându-se sub persi, s-a făcut prieten grecilor, într-un chip ca acesta: la începutul prigoanei ce se făcuse atunci în Persia, pe la sfârşitul împărăţiei lui Iezdegerd I, împăratul perşilor (399-421), vrând vrăjitorii a vâna pe toţi creştinii, pe căpeteniile saracinilor cei de sub dânşii i-au pus pretutindeni în cale ca să nu scape la greci nimeni din creştinii cei din Persia. Aspevet fiind atunci căpetenie şi văzând cruzimea şi neomenia făcută creştinilor de către vrăjitorii din cetăţi, n-a împiedicat să fugă pe unii din creştini; iar mai vârtos făcea împotrivă, fiind pornit de milostivire, măcar că avea credinţa elinească de la strămoşi. Deci, fiind clevetit la împăratul Iezdegerd, a luat pe fiul său Terevon, care era jumătate paralitic, pe toate rudeniile şi avuţia sa, şi a fugit la greci; apoi primindu-i Anatolie, voievodul de atunci al Răsăritului, i-au făcut prieteni grecilor, iar lui Aspevet i-a dat pe mână conducerea saracinilor din Arabia, care erau supuşi grecilor.

Deci, cum s-a sălăşluit în Arabia tânărul, având o vedenie în vis, a vestit pe tatăl său, iar acesta nelenevindu-se, a luat pe copil cu mulţime de barbari şi cu multe slugi; apoi, purtându-se de credinţă, a venit la locul cel înştiinţat în vis, unde locuiau cuvioşii bărbaţi Eftimie şi Teoctist.

Fraţii văzând mulţimea barbarilor, s-au temut; iar fericitul Teoctist văzând teme-rea ucenicilor, s-a pogorât către barbari şi a zis: "Cine sunteţi şi ce căutaţi?".
Ei au zis: "Căutăm pe Eftimie, robul lui Dumnezeu".

Cuviosul Teoctist le-a zis: "Până sâmbătă nu se întâlneşte cu nimeni, căci se linişteşte".

Atunci Aspevet luând mâna marelui Teoctist, i-a arătat pe copil chinuindu-se; iar copilul arătând spre tatăl său, a zis: "Eu de mai înainte primind boala aceasta în Persia, dar trecând prin toată ştiinţa doftoricească şi iscodirea vrăjitorească, şi nicidecum folosindu-mă, ci dimpotrivă, crescând durerea, am venit în cetatea aceasta, prin dumnezeiasca umilinţă. Apoi într-o noapte mâhnindu-mă, gândind la această boală, îmi ziceam: "O! Tereve, unde este deşertăciunea vieţii şi tot meşteşugul doctoricesc? Unde este nălucirea vrăjitorilor noştri şi puterea cinstirilor noastre? Unde sunt chemările şi facerile de basme ale astronomilor şi astrologilor? Unde sunt descântecele, farmecele şi bârfirile? Iată nici una dintr-acestea n-are tărie, de nu-şi va arăta Dumnezeu puterea".

Şi acestea gândind, m-am îndreptat la rugăciune şi cu lacrimi rugam pe Dumnezeu, zicând: "Dumnezeule cel mare şi înfricoşat, cel ce ai făcut cerul şi pământul, cu toată podoaba lor, dacă vei milui neputinţa mea şi mă vei izbăvi din această patimă amară, mă fac creştin, lepădându-mă de toată fărădelegea şi credinţa elinească. Şi cum am pus acestea în mintea mea, m-am cuprins de somn şi am văzut un monah cu barba până la mijloc, zicându-mi: "De ce pătimeşti?"

Iar eu arătându-mi patima, el a zis: "Împlineşte cele ce ai făgăduit lui Dumne-zeu, şi te vei vindeca pe tine".

Apoi, zicând: "Câte i-am făgăduit lui Dumnezeu, le împlinesc, dacă mă voi vindeca de această patimă".

După aceea, mi-a spus: "Eu sunt Eftimie, care petrec în pustia Răsăritului de la Ierusalim, la zece mile de pârâul cel dinspre apus al căii Ierihonitenilor; deci, de vrei a te vindeca fără zăbavă, vino la mine şi te va vindeca Dumnezeu, prin mine".

Sculându-mă, am povestit tatălui meu, şi atunci lăsând toate, am venit la dânsul. Şi vă rog, să nu ascundeţi pe doctorul cel arătat mie de Dumnezeu".

Toate acestea le-a spus fericitul Teoctist marelui Eftimie, care se linişte acolo şi care socotind că este necuvios a se împotrivi dumnezeieştilor vedenii, s-a pogorât la dânşii şi rugându-se mult şi pecetluind cu semnul Sfintei Cruci pe Terevon, l-a făcut sănătos.

Iar bărbaţii spăimântându-se de a sa grabnica şi prea slăvită facere de minune, au crezut în Hristos, şi căzând toţi la pământ, se rugau a primi pecetea cea întru Hristos.

Iar purtătorul de semne Eftimie, înţelegând că ei din suflet au crezut lui Hristos, a poruncit a se face o mică scăldătoare într-un unghi al peşterii, care şi până acum se vede, şi chemându-i, i-a botezat în numele Tatălui, al Fiului, şi al Sfântului Duh.

Iar lui Aspevet i-a schimbat numele în Petru, căci pe el l-a botezat întâi şi după el pe unul Marin, frate al femeii lui, amândoi fiind împodobiţi cu pricepere şi îndestulaţi cu bogăţia. Şi astfel luminând şi întărind pe Terevon, cum şi pe ceilalţi, pe care ţinându-i la sine 40 de zile, a liberat pe aceşti nepoţi ai Sarei, pe care i-a făcut moştenitori ai făgăduinţei, prin Botez.

Dar Marin, unchiul lui Terevon, nu s-a mai depărtat de mânăstire, ci lepădându-se de lume, a rămas acolo toată vremea vieţii sale şi a bineplăcut lui Dumnezeu mult. Şi având mulţi bani, i-a dat spre a se zidi şi a se îmbogăţi mânăstirea. Astfel, în puţină vreme a strălucit în locul acela, încât s-a auzit numele lui în toată Palestina şi în eparhiile cele dimprejur.

&&&

Iar părintele nostru Eftimie, văzând pe mulţi că-l supără pentru tămăduire, şi aducându-şi aminte de liniştea cea mai dinainte, pe care o avea, când pustnicea deosebi, se întrista foarte mult şi greu suferea; pentru că astfel mulţi îl supărau şi îl slăveau. Fiind în mâhnire cel numit cu numele veseliei, căuta să fugă pe furiş spre Ruva.

Cunoscând aceasta fericitul Teoctist a pregătit pe fraţi să-l roage ca să nu-i părăsească; deci, vrând a-i mângâia, a făgăduit de astă dată că nu se va depărta.

Dar trecând puţine zile şi luând împreună cu sine pe unul mai tânăr, numit Dometian, fiind cu neamul melitinean, dar îmbunătăţit cu viaţa, a ieşit din chinovie şi s-a pogorât la Ruva; apoi trecând pustia cea dinspre miazăzi, pe lângă Marea Moartă, a venit la un munte înalt, despărţit de ceilalţi munţi, ce se chema al lui Marda, şi găsind în el un puţ cu apă, a zidit chilii; apoi a rămas acolo, hrănindu-se din buruienile ce se vedeau prin munte.

Zidind aici mai întâi biserica, ce se păstrează până acum şi aşezând într-însa jertfelnic, a ieşit de acolo. Apoi a venit în pustia Zifilor, voind a vedea peşterile în care a scăpat David din faţa lui Saul şi într-acele locuri s-a alcătuit de dânsul o mânăstire; iar pricina alcătuirii acelei mănăstiri se zice că a fost aceasta:

***

Un fiu al unui sătean, cap al satului, numit Aristovuliad, având duh rău, chema pe Sfântul Eftimie. Tatăl copilului auzind că sfântul este în ţinuturile lor şi ale Carpavarihenilor, căutându-l, au venit la dânsul. Cum a văzut tânărul pe sfântul, fiind tulburat de diavol, s-a vindecat; iar diavolul ieşind dintr-însul şi vestindu-se minunea, au venit mulţi din Aristovuliad şi de prin satele dimprejur, care i-au zidit mânăstire.

Şi adunându-se oarecare fraţi cucernici, au rămas lângă dânsul, dându-le Dumnezeu cele de trebuinţă trupului; iar unii din Zifei primind mai înainte eresul cel cu numele nebuniei, prin îndumnezeita lui învăţătură, depărtându-se de

necuratul eres, au anatematizat pe Manent, născătorul acestuia, şi învăţând apostoleasca şi soborniceasca credinţă, s-au luminat.

Pe lângă celelalte daruri ce a câştigat dumnezeiescul acesta Eftimie, a primit şi aceasta de la Dumnezeu: căci întâlnindu-se cu fiare mâncătoare de sânge şi veninoase, nu se vătăma; iar de aceasta nimeni să nu se îndoiască, ştiind cu siguranţă că Dumnezeu odihnindu-Se şi odihnind în vreun om, toate i se supun lui, ca şi lui Adam mai înainte de a călca porunca lui Dumnezeu.

Dar nu numai fiarele, ci şi cele care sunt ale firii se supun unuia că acestuia; apoi adeveresc cuvântul acesta cei ce au despărţit marea şi au înfrânt Iordanul, soarele l-au făcut să stea şi focul în rouă l-au prefăcut, cum şi alte mii de dumnezeieşti minuni ce s-au făcut. ***Deci, Dumnezeu care le-a făcut acestea cu minune, tot El a supus purtătorului de Dumnezeu Eftimie nu numai pe cele simţite, ci şi pe cele gândite (adică duhurile răutăţii). Pentru că unele ca acestea sunt din dumnezeieştile daruri.***

Deci, marele Eftimie văzându-se de mulţi supărat (pentru că era locuinţa aproa-pe de sate), a zis lui Dometian, ucenicul său: ***"Să mergem, fiule, să cercetăm pe cuviosul Teoctist şi pe fraţi".***

Şi ieşind din mânăstirea cea de lângă Capartariheni, a venit la sfântul loc în care în numele lui Dumnezeu s-a zidit sfântul locaş, ca de trei semne departe de al lui Teoctist, de trei ori fericitul.

Şi a iubit locul acesta foarte mult, pentru că era neted, liniştit şi îmbunătăţit, mai ales că fusese pustiu mai înainte de a se zidi în partea dinspre miazăzi atâtea mânăstiri; pentru că acum toată pustia este făcută de ucenicii lui ca o cetate. Deci, în acest loc a şezut în mare linişte, împreună cu ucenicul lui, într-o peşteră mică, în care acum este racla cinstitelor lui moaşte.

Iar cuviosul Teoctist cunoscând că s-a sălăşluit aici marele Eftimie, s-a suit cu sârguinţă să-l sărute; apoi îl ruga să se pogoare la locul lui.

Dar el, de dorul liniştii celei de acolo, n-a primit, ci numai în fiecare duminică săvârşeau slujba împreună.

Auzind Aspevet, care s-a numit Petru, că a sosit în părţile acelea marele Eftimie, a venit la dânsul cu mulţi saracini, bărbaţi, femei şi copii, şi-l rugau să le spună cuvânt de mântuire.

Iar bătrânul sfânt pe toţi (către Botez) făcându-i "chemaţi", i-a luat la mânăstirea de jos şi botezându-i, a rămas împreună cu ei şapte zile; apoi s-a suit cu ei la locul său.

Iar Petru aducând meşteri, au făcut o groapă mare cu două guri, care se păstrează în grădină şi au zidit schit; apoi bătrânului sfânt i-au făcut trei chilii şi paraclis, adică biserică în mijlocul chiliilor. Şi-l rugau cei ce odată erau ca nişte lupi ai Arabiei, iar după aceasta s-au făcut oile păstoriei lui Hristos celei cuvântătoare, a rămânea lângă dânsul.

Iar iubitorul de pustie Eftimie, n-a primit aceasta, pentru că foarte mult iubea liniştea; deci, luându-i la un loc potrivit, le-a zis: ***"Dacă voiţi cu totul a fi aproape de mine, rămâneţi aici".***

Şi este locul acela între amândouă mânăstirile; deci, însemnând biserica şi locaşurile împrejur, le-a dat voie a zidi biserica şi a rămânea acolo. Apoi îi cerceta adeseori, până ce le-a aşezat preoţi şi diaconi. După aceea, au venit şi cei ce s-au botezat mai înainte, şi au rămas acolo, cum şi alţii din apropiere venind se botezau la dânsul.

Şi aşa înmulţindu-se ei foarte mult, şi în multe cete întinzându-se, a rugat marele părinte Eftimie pe Iuvenalie, patriarhul Ierusalimului (422-458), să le hirotonisească episcop; iar patriarhul făgăduind acestea, l-a trimis pe Petru, tatăl lui Terevon, ca unul ce se făcuse vrednic a povăţui suflete către mântuire; şi aşa s-a hirotonisit în Palestina Petru ca episcop al celor două schituri.

Şi se vedeau mulţime de barbari venind la marele Eftimie, botezându-se şi învăţându-i a se închina lui Dumnezeu. Acestea toate le-am spus despre saracini.

Dar marele Eftimie nu voia să fie viaţă de obşte în locul său, nici lavră, ci când venea cineva la dânsul, spre a se lepăda de lume, se trimitea de dânsul la locaşul cel de jos, către fericitul Teoctist; asemenea făcea şi cu cei ce voiau a aduce ceva. Deci, când a binevoit Dumnezeu a se locui schitul lui, a trimis întâi trei fraţi trupeşti, din latura Capadochilor, anume Cosma, Hrisip şi Gavriil, crescuţi în Siria, care erau împodobiţi cu toată priceperea duhovnicească; aceştia rugându-l a fi cu dânsul împreună, nu i-a primit, pentru că trei lucruri erau cele ce-l opreau: dorul liniştii lui, tinereţea vârstei lor, şi al treilea că Gavriil era famen din naştere.

Apoi, a văzut în noaptea aceea pe cineva zicându-i: "Primeşte pe fraţii aceştia, căci Dumnezeu i-a trimis, şi să nu mai întorci pe cineva care voieşte a se mântui".

Atunci sfântul primindu-i, a zis celui mai mare al lor, adică lui Cosma: ***"Iată eu precum mi-a poruncit Dumnezeu, am făcut. Deci, aceasta păzeşte-o ca pe fratele tău cel mai tânăr să nu-l laşi să iasă din chilie; pentru că nu este drept a vedea faţă femeiască în lavră, spre a nu da război vrăjmaşul. Iar pentru tine socotesc că nu vei zăbovi aici, căci după o vreme, vei păstori biserica din Scitopolis".***

După aceştia a primit pe un oarecare, care se numea Domnos, care era nepot al lui Iulian, arhiepiscopul Antiohiei. Iar în acele zile a primit şi pe alţi fraţi melitineni, nepoţi ai lui Sinodie, care împreună cu Acachie a crescut pe marele Eftimie, adică pe Ştefan, Andrei şi Gaian; apoi, şi pe alţi trei din Rait i-a primit, pe Ioan preotul, pe Talasie, şi pe Anatolie. După aceea, a primit şi pe un oarecare Chirion, care venise de la Tiberiada, şi a fost preot al cinstitei biserici din Scitopolis, a Sfântului mucenic Vasile. Pe aceşti unsprezece primindu-i, a dat voie lui Petru episcopul să le zidească mici chilii şi să împodobească biserica; şi astfel a aşezat lavra, după modelul Farilor.

Apoi, pogorându-se Iuvenalie arhiepiscopul în lavra, având cu sine pe Pasarion, care era atunci arhimandrit al monahilor şi pe luminatul Isihie, preotul şi dascălul bisericii, a sfinţit biserica lavrei, întru a şaptea zi a lunii mai, în al unsprezecelea indiction, la 52 de ani ai vârstei marelui Eftimie. Deci, sfinţindu-se lavra şi având preoţi pe Ioan şi pe Chirion, arhiepiscopul a hirotonisit diacon pe Dometian şi Domnos, iar marele Eftimie s-a veselit cu duhul, mai ales văzând împreună cu patriarhul pe Pasarion şi pe Isihie, cuvântătorul de Dumnezeu, care erau vestiţi luminători şi în toată lumea străluceau. Dar cel între Sfinţi Pasarion, încă neîmplinindu-se vremea de şapte luni, a răposat.

***

Părintele nostru Eftimie începând a alcătui lavra, şi fraţii cei 12 împreună cu dânsul fiind în multă strâmtorare de cele trupeşti, iar Dometian din anul întâi punându-se econom al lor - s-a întâmplat că au venit mulţime de bărbaţi armeni, în număr ca la patru sute, abătându-se din cale de la sfânta cetate, spre Iordan, şi au venit la lavră; aceasta economisind-o Dumnezeu, ca să se arate fapta bună a lui Eftimie şi darul cel dat lui. Pe aceia văzându-i bătrânul, a chemat pe Dometian şi a zis: ***"Pune înaintea oamenilor aceştia să mănânce".***

Iar el a zis: "Nu avem cinstite părinte mâncare ca să se sature zece oameni; deci, de unde am să dau pâini la atâta mulţime".

Iar cuviosul Eftimie fiind plin de proorocescul dar, a zis: ***"Mergi, precum ţi-am zis, căci aceasta zice Duhul Sfânt: vor mânca şi le va prisosi".***

Deci, ducându-se Domeţian în chelaria cea mică, care de către unii se chema cămara de pâine - unde erau puţine pâini - n-au mai putut a deschide uşa. Pentru că dumnezeiasca binecuvântare a umplut chelăria cu pâine până sus.

Deci, chemând pe oarecare din părinţi, a scos uşa din ţâţâni şi au ieşit pâinile afară din chelarie; asemenea şi pentru vin şi unt-delemn aceeaşi binecuvântare s-a făcut; deci, au mâncat şi s-au săturat, apoi trei luni n-au putut să aşeze uşa chelăriei. Pentru că, precum a izvorât vadra cu făină şi ulciorul de untdelemn al văduvei celei iubitoare de străini, - cum a zis Dumnezeu prin glasul proorocului, - în acelaşi chip şi pe dumnezeiescul acesta bătrân, prin osârdia iubirii de străini, l-a învrednicit întocmai.

Iar Domeţian minunându-se, s-a aruncat la picioarele învăţătorului, rugându-se a lua iertăciune, ca unul care a pătimit multe ca om.

Şi bătrânul ascultându-l pe dânsul, i-a zis: ***"Fiule, cela ce seamănă întru bine-cuvântare, asemenea va şi secera.Deci, iubirea de străini să n-o uităm, pentru că prin aceasta, - precum zice apostolul: neştiind oarecari oameni, au găzduit îngeri; şi cutează, că dacă voi şi cei împreună cu voi, pe toţi cei ce vin la voi, străini şi fraţi, de o credinţă, îi veţi primi după vrednicie, şi le veţi sluji, nu va părăsi Domnul locul acesta, de acum şi până în veac; pentru că o jertfă ca aceasta îi place lui Dumnezeu".***

De la minunea cea amintită, a început a se binecuvânta lavra în intrări şi ieşiri şi în multe feluri; pentru că înmulţindu-se fraţii, prin conlucrarea lui Dumnezeu şi ajungând până la 50, zidind şi chilii şi săvârşind Sfânta Liturghie în biserică, economul era nevoit a câştiga şi cele de trebuinţă; deci, a câştigat şi dobitoace pentru slujirea părinţilor.

***

Atunci era în lavră un oarecare asian de neam, cu numele Auxenţiu, care fiind rugat de econom să ia slujba dobitoacelor, n-a primit, fiind dat pentru acea slujbă; deci, neascultînd, economul a făcut pe preoţii Ioan şi Chirion să roage pe Auxenţiu să primească slujba; dar el n-a primit nici după rugămintea acestora.
Sosind sâmbăta, economul a spus marelui egumen cele despre Auxenţiu, după care trimiţând să-l cheme, i-a zis marele Eftimie: ***"Ascultă-mă, fiule, şi primeşte slujba".***

Iar el a răspuns: "Nu pot, cinstite părinte, pentru că sunt trei lucruri care mă opresc a săvârşi această: întâi, neobişnuinţa şi neştiinţa limbii de aici, al doilea, frica

desfrânării, şi al treilea, ca nu cumva prin o slujire ca aceasta să nu mai pot şedea în chilie liniştit".

Marele Eftimie a zis: ***"Rugăm pe Dumnezeu a nu se vatăma de nici una din acestea; pentru că Dumnezeu nu este nedrept a uita ascultarea ta, mai ales ştiind că din poruncă şi frica Lui slujeşti robilor Săi, după tăria dată de la El; deci, ascultă pe Domnul, care a zis: Nu am venit a Mă sluji cineva, ci a sluji Eu; şi nu fac voia Mea, ci voia Tatălui celui ce M-a trimis."***

Acestea zicând, iar Auxenţiu încăpăţânându-se, n-a ascultat.

Atunci, răstindu-se prea blândul Eftimie, a zis: ***"Noi, o! fiule, te-am sfătuit ceea ce socotim a-ţi fi de folos, iar tu rămânând în nesupunere, vei vedea care este plată neascultării".***

Deci, îndată, Auxenţiu fiind cuprins de un cutremur, a căzut la pământ şi părinţii cei de faţă rugau pe marele Eftimie pentru dânsul.

Iar bătrânul a zis către dânşii: ***"Acum înaintea ochilor voştri s-a împlinit cuvântul dumnezeiesc, care zice: tot cel rău care ridică cuvinte împotrivă, Domnul trimite asupra lui înger nemilostiv".***

Dar fiind mult rugat de părinţi, prea milostivul bătrân, apucând de mână pe Auxenţiu, l-a ridicat; apoi pecetluindu-l cu semnul Crucii, l-a făcut sănătos.

Atunci Auxenţiu se ruga de iertăciunea greşelilor trecute şi pentru întărirea celor ce vor să fie. Şi îi zise sfântul: ***"Mare este plata supunerii, de vreme ce Dumnezeu voieşte mai bine ascultarea decât jertfa; iar neascultarea moarte lucrează".***

Şi făcând rugăciunea pentru dânsul, l-a binecuvântat; şi aşa Auxenţiu a primit slujba cu bucurie şi cu osârdie.

****

Cuviosul Chiriac sihastrul, cel ce strălucea în lavra cea veche a lui Suca, cu faptele bune după Dumnezeu, şi la 70 de ani s-a împodobit în aceeaşi lavră cu faptele monahiceşti, lepădându-se de lume la tinereţe, în chinovia marelui Eftimie, a petrecut împreună cu moştenitorii lui multă vreme. Apoi, învăţând cu dinadinsul toată petrecerea şi vieţuirea marelui Eftimie, cele mai multe din povestirile spuse în această scriere mi le-a predat mie, între care şi aceasta mi-a povestit:

Ca doi fraţi ai lavrei, anume Maron şi Climatie, pregătindu-se după înţelegere, voiau a se duce pe furiş noaptea din lavră, fără binecuvântarea sfântului. Dar i s-au descoperit cele despre dânşii; căci a văzut pe diavol punându-le frâu şi îi atrăgea în cursa purtătoare de moarte; dar îndată i-a chemat şi sfătuindu-i, le-a vorbit multe despre răbdare, spunându-le că pretutindeni este trebuinţă de luptă, cu ajutorul lui Dumnezeu ori şi unde suntem; pentru că şi Adam fiind în Rai, a călcat porunca lui Dumnezeu, iar Iov a păzit aceasta, fiind în gunoi. Apoi la această sfătuire a adăugat, zicând: ***"Că nu se cade a primi gândurile cele rele, care seamănă întristare ori uriciune, pentru locul în care suntem şi către cei împreună locuitori ori trândăvie sau mutarea în alte locuri sfătuiesc; ci se cuvine a ne trezi în tot ceasul şi a ne abate mintea de la meşteşugirile diavolilor, ca nu prin mutare, să se dezlege canonul nostru; pentru că sadul răsădindu-se adeseori, nu poate rodi, asemenea şi monahul nu face rod, mutându-se din loc în loc. Deci, dacă cineva încearcă a face bine în locul în care este şi nu poate, să nu creadă că în altă parte poate să-l facă; pentru că nu este locul cel ce se arată, ci felul voinţei.***

Dar, spre adeverirea celor zise, ascultaţi o povestire a unor bătrâni egipteni, care mi-au povestit-o mie: Era un frate care şedea într-o chinovie a Egiptului şi se supăra adeseori; deci, a ieşit din chinovie şi s-a dus într-un loc deosebit, gândind că neavând cu cine să se tulbure, va înceta de la dânsul patima mâniei; dar într-una din zile umplând paharul cu apă şi punându-l jos, s-a răsturnat, apoi umplând pe al doilea şi al treilea, iarăşi s-au răsturnat; deci, fratele fiind batjocorit de diavol, s-a mâniat pe pahar şi l-a sfărâmat".

Acest cuvânt zicând, Climatie, prin ispită diavolească, a râs, iar bătrânul luând-aminte cu îndrăzneală, a zis: ***"Te-ai batjocorit nebuneşte de diavol, frate, şi cu nepricepere te-ai pornit. Către plâns te-am chemat şi tu acum râzi; nu ai auzit pe Domnul mustrând pe cei ce râd, iar pe cei ce plâng, fericindu-i? Deci, cunoaşte că este nebunie monahului a grăi ceva, ori de a se porni afară de cuviinţă, ori a îndrăzni; pentru că părinţii hotărăsc că îndrăzneala este rea şi născătoare a tuturor patimilor".***

Zicând acestea sfântul şi întorcându-se de la Climatie, a intrat în chilia sa cea mai dinăuntru; iar Climatie căzând îndată cu faţa în jos, era cuprins de tremur şi de frică; apoi Domeţian minunându-se de cuvenita blândeţe a sfântului părinte, cum şi de asprime, adunând pe unii din părinţii cei cinstiţi, i-au adus înăuntru, împreună cu Maron, rugându-se pentru Climatie.
Atunci marele Eftimie, supunându-se rugăminţilor părinţilor, a ieşit şi a sculat pe cel ce zăcea acolo; apoi, cu puterea Sfintei Cruci i-a vindecat tremurarea, încetând

şi scrâşnirea dinţilor. Deci, făcându-l sănătos, a dat şi sufletului datoria: ***"De acum înainte, ia aminte la tine cu dinadinsul şi nu defăima dumne-zeieştile cuvinte şi învăţăturile părinţilor; fă-te cu totul văzător, după cum şi despre heruvimi ai auzit; că aşa este datoria monahului, ca în tot locul a se privi pe sine-şi şi neadormit a avea ochiul sufletului către păzirea sa, ca unul ce călătoreşte în mijlocul curselor deasupra".***

Cu asemenea învăţături înfruntându-i şi sfătuindu-i, iar pe ceilalţi întărindu-i şi cu pildă înfricoşându-i, i-a liberat în pace.

La anul 54 al vârstei marelui Eftimie, s-a făcut soborul a toată lumea, cel al treilea, din Efes (431). Deci, atunci Sinodie, cel mai sus pomenit, fiind cinstit bărbat şi preot al sfintei biserici celei din Melitine, venind spre închinăciune la Sfintele Locuri, a mers la lavră, poftind să vadă pe marele Eftimie; iar acesta avea trei nepoţi în lavră, pe Ştefan, pe Andrei, şi pe Gaian. Atunci, sărutând pe bătrân, i-a povestit cele împotriva păgânului eres al lui Nestorie, care după voia lui Dumnezeu, a ţinut puţină vreme scaunul Constantinopolului şi a tulburat lumea cu rele învăţături. Dar i-a povestit şi despre râvna şi dreapta credinţă a lui Chiril, arhiepiscopul Alexandriei şi a lui Acachie, episcopul Melitinei, şi cum că voieşte a se ţine sobor a toată lumea în Efes, contra lui Nestorie.

Sfântul s-a bucurat auzind despre Acachie, care l-a crescut pe dânsul în tinereţe. Deci, fericitul Sinodie binecuvântându-se de dânsul şi luând din lavra pe Ştefan, nepotul său, s-au suit în sfânta cetate şi a înduplecat pe arhiepiscop spre a-l hirotonisi. Deci, arhiepiscopul a hirotonisit pe acest Ştefan şi pe Cosma Capadocul, ca diaconi ai sfintei biserici a Învierii.

Iar episcopii adunându-se la sobor şi vrând a ieşi şi palestinienii împreună cu arhiepiscopul, marele Eftimie a poruncit lui Petru, episcopul saracinilor, care s-a dus la sobor, a urma în tot chipul lui Chiril, arhiepiscopul Alexandriei, şi lui Acachie, episcopul Melitinei; fiindcă erau drept-credincioşi şi împotriva păgânătăţii se nevoiau.

Deci, adunându-se soborul în Efes şi Nestorie rău credinciosul caterisindu-se, Petru, episcopul saracinilor, venind la lavră, toate cele întâmplate în sobor le-a povestit pe rând marelui Eftimie, care auzind cele făcute de răsăriteni, s-a întristat foarte mult despre Ioan episcopul Antiohiei, care fiind drept-credincios, s-a amăgit a lua parte cu apărătorii lui Nestorie.

Iar Domnos diaconul, întristându-se despre unchiul său, se ruga să fie lăsat până la Antiohia, spre îndreptarea unchiului său.

Iar marele Eftimie n-a voit a-l lăsa, zicând: ***"Nicăieri să nu te duci fiule, că nu-ţi foloseşte. Pentru că, deşi unchiul tău este puţin unit cu cei răi, dar Dumnezeu cunoscând îndreptarea lui, nu voieşte ca el să piară, ci puţin mai pe urmă îl va aduce de partea celor ce se mântuiesc. Deci şi tu, o! fiule, dacă vei răbda în locul unde te-a chemat şi nu te vei pleca gândurilor celor ce vor a te depărta de pustie, vei spori în fapte bune după Dumnezeu. Iar de nu mă vei asculta pe mine, întâia şedere a unchiului tău o vei urma, dacă te vei învoi cu cei răi".***

Aceasta a zis cel între sfinţi Eftimie. Iar Domnos neascultând porunca sfântului părinte, fără de binecuvântare s-a dus la Antiohia şi toate cele mai înainte proorocite de sfântul le-a pătimit. Însă pe urmă, venind la bătrânul, s-a pocăit, iar arhiepiscopul Iuvenalie a hirotonisit pe Ştefan Melitineanul ca episcop al Iamniei, iar pe Cosma Capadocul hirotonisindu-l preot, l-a făcut păzitor al Sfintei Cruci.

Slujitori ai marelui Eftimie, care au petrecut cu dânsul vreme destulă, le-au spus acestea lui Avva Chiriac, care mi le-a spus mie, zicând: Nu l-am cunoscut pe dânsul mâncând ori vorbind cu cineva fără de mare nevoie, afară de sâmbătă şi de duminică. Nu l-am văzut pe dânsul cumva dormind pe coastele sale, ci uneori şezând puţin, iar alteori o frânghie spânzurată într-un colţ al acoperamântului chiliei ţinând-o cu amândouă mâinile, se împărtăşea puţin de somn pentru nevoia firii; apoi cuvântul marelui Arsenie, zicând pentru somn: "Vino, slugă rea". Pentru că adeverea şi aceasta, cum că urma cele ale marelui Arsenie, care cu chip părintesc a crescut şi a pedepsit pe Arcadiu (395-408) şi pe Honoriu (395-423), împăraţii; şi pentru aceasta s-a numit tată al lor, şi în pustia cea din Egipt întru aceeaşi vreme cu faptele bune a strălucit.

Acestea cu plăcere le-a auzit marele Eftimie de la cinstiţii părinţi, care din Egipt veneau în multe feluri, povestind petrecerile aceluia, şi el auzind acestea, arăta toată sârguinţa spre a urma faptelor bune ale aceluia; liniştea lui, tăcerea şi smerita cugetare, simplitatea îmbrăcămintei, depărtarea de mâncare, răbdarea, la toate cum era Arsenie. Deci, râvna şi umilinţă lui, lacrimile, privegherile cele de toată noaptea, iubirile de pustie, urârea vorbirii, osârdia spre rugăciune, milos-tivirea şi înţelepciunea. Fiindcă a urmat cu toată sârguinţa petrecerea aceluia, s-a învrednicit şi de darurile ce erau întru acela, de împărtăşirea Sfântului Duh, de strălucirea dumnezeieştii lumini şi a darului celui înainte văzător.

Iar despre darurile cu care covârşea el, ne arată tămăduirea şi puterea asupra duhurilor celor necurate, care până astăzi le vedem izvorând la racla lui. Dar ***despre darul cel înainte văzător şi de unde au început razele acestuia a le trimite afară şi cum s-a arătat prea strălucit luminător, să spunem acum.***

***

Anastasie, un cleric al bisericii Sfintei Învieri, păzitor de vase şi horepiscop, ucenic şi împreună nevoitor făcându-se al celui între sfinţi Pasarion, dorea a vedea pe Sfântul Eftimie; şi aceasta spunând-o lui Fid, episcopul Iopei şi lui Cosma, păzitorul Crucii, s-a pogorât la dânsul, împreună cu ei având pe nepotul lui Fid episcopul care şi el se chema Fid, fiind anagnost al bisericii Sfintei Învieri, şi care a povestit acestea lui Avva Chiriac, celui ce mie mi le-a predat.

Deci, el călătorind şi de lavră apropiindu-se, s-a descoperit sfântului despre dânşii şi a chemat pe Hrisip, care era econom al lavrei şi i-a zis lui: ***"Găteşte-te, pentru că iată împreună cu fratele tău vine patriarhul".***

Iar după ce au venit ei, marele Eftimie răpindu-se cu ochii minţii, vorbea cu Anastasie ca şi cu patriarhul Ierusalimului. Cei de faţă erau întru mirare.

Iar Hrisip apropiindu-se deosebit, i-a zis bătrânului: "Cinstite părinte, nu este aici patriarhul, că acesta este Anastasie păzitorul de vase. Pentru că ia seama, că poartă haine vopsite, care este cu neputinţă a le îmbrăca patriarhul Ierusa-limului".

Iar bătrânul minunându-se şi fără glas făcându-se, a zis: ***"Crede-mă, fiule, căci până când mi-ai grăit, îl vedeam pe dânsul purtând haine albe". Şi a zis în auzul tuturor: "Într-adevăr nu m-am amăgit, ci ceea ce Dumnezeu mai înainte a hotărât, aceasta o va săvârşi negreşit; pentru că negrăite sunt darurile Lui".***

***

Terevon saracinul, luând femeie dintr-al său neam şi multă vreme trăind împreună cu dânsul, n-a avut fiu, ea fiind stearpă; pe aceasta aducând-o la purtătorul de Duh Eftimie, îl ruga, zicând: "Ştiu să mă plec cinstite părinte, că te va asculta pe tine Dumnezeu, dacă te vei ruga; pentru că El face voia celor ce se tem de Dânsul. Deci, fiindcă atât de multă vreme a trecut şi nu m-am putut învrednici a avea fiu, pentru că aceasta era stearpă, te rog cinstite părinte, roagă pe Iubitorul de oameni să ne dăruiască nouă fiu".

Bătrânul înţelegând credinţa lor, i-a pecetluit de trei ori cu semnul Crucii, atingând cu mâna pântecele femeii şi a zis: ***"Mergeţi, bucurându-vă întru Domnul,***

pentru că iată vă dăruieşte prin iubirea Lui de oameni trei fii, parte bărbătească".

Crezând dar cuvintele sfântului bătrân, s-au dus cu bucurie la ale lor; apoi a zămislit cea stearpă şi a născut întâi fiu pe Petru, tatăl lui Terevon; şi aceasta cu împreună glăsuire cei bătrâni mi le-au povestit, apoi a născut după Petru alţi doi fii, după proorocia părintelui purtător de Duh.

****

Un frate oarecare din lavră, de neam roman şi cu numele Emilian, odată într-o noapte ce se lumina spre duminică a fost supărat cumplit de diavolul desfrânării şi prin urâte năluciri, i-a tulburat mintea grozav. Deci, în ceasul cântării de psalmii cei de noapte, Sfântul Eftimie venind spre biserică, s-a întâlnit cu el la un loc întunecos.

Iar bătrânul a mirosit duhoarea diavolească şi bănuind a fi o lucrare a diavolului, a suflat, zicând: ***"Depărtează-te pe tine Dumnezeu, necuratule duh".*** Şi îndată fratele a căzut, făcând spume.

Apoi, poruncind sfântul a se aduce lumina, a zis părinţilor celor ce s-au adunat: ***"Priviţi acest frate, care din tinereţe până acum s-a purtat bine şi întru curăţia trupului a vieţuit; dar puţin rănindu-se cu dezmierdarea trupului, astfel s-a stăpânit de diavol. Pentru aceasta de-a pururea zic vouă: să ne înarmăm pe noi împotriva urâtei năluciri, pentru că cei ce se ispitesc de dezmierdări trupeşti, chiar neapropiindu-se de trupuri, totuşi cu mintea păcătuiesc. Deci, cu toată grija, fiecare din noi să-şi păzească judecata minţii sale, apoi cu grijă şi cutremur să lucreze mântuirea sa".***

Ascultaţi o povestire de suflet folositoare şi foarte adevărată, pe care mi-au povestit-o nişte bătrâni egipteni, venind la mine pentru unul ce se socotea sfânt de către toţi, iar în partea cea ascunsă a inimii supăra pe Dumnezeu cu învoirea, precum mi se pare, a gândurilor celor urâte, zicând astfel: că în cetatea lui venind un înainte văzător, l-a găsit greu bolnav şi pe toţi cetăţenii plângând şi zicând: că dacă acest sfânt se va sfârşi, nu ne este de aici înainte nădejde de mântuire. Pentru că prin solirea lui, toţi ne mântuim.

Acestea auzindu-le înainte văzătorul acela, s-a dus cu sârguinţă a se binecuvânta de cel socotit sfânt şi când s-a apropiat, a văzut multă pregătire de lumânări, mulţime mare de clerici, şi chiar însuşi episcopul aşteptând ca să-l îngroape; apoi intrând la dânsul, l-a găsit încă răsuflând şi privind cu ochii minţii sale, a văzut pe tartorul

iadului înfigând o suliţă de foc în inima lui şi cu mare chinuiri smulgând sufletul lui.

După aceasta, a auzit glas din ceruri, zicând: "În ce chip nu m-a odihnit pe mine sufletul lui nici o zi, nici tu să nu încetezi a chinui sufletul lui".

Iar acestea le-am povestit ca totdeauna în groază, să fim bine pregătiţi la ieşirea sufletului din trup, ca nu cândva cu iubirea de dezmierdare rănindu-se, în vremea ieşirii, nesuferit să ne chinuim. Pentru că acest frate, pe care îl priviţi spre înţelepciunea noastră şi a multor altora, a voit Dumnezeu a se stăpâni de diavol. Ci să rugăm pe Dumnezeu care l-a pedepsit şi nu l-a omorât, să izbăvească zidirea Sa, de bântuirea necuratului şi iubitorului de dezmierdare duh".

Deci, rugându-se părintele purtător de duh, a ieşit diavolul, strigând şi zicând: "Eu sunt duhul desfrânării". Şi a umplut tot locul de miros ca de pucioasă ce arde. Şi de atunci Emilian s-a izbăvit de gândul lui şi s-a făcut vas de alegere.

***

Apoi, într-acea vreme, fiind secetă pe pământ şi toţi tânguindu- se, văzând că se împlineşte proorocescul glas ce zice: Va fi cerul deasupra capului tău de aramă, iar pământul sub tine de fier; fericitul Teoctist şi părinţii lavrei marelui Eftimie strîmtorându-se, fiindcă gropile nu aveau apă, rugau pe marele Eftimie să mijlocească la Dumnezeu pentru ploaie.

Iar el nu voia, zicând: ***"Dumnezeu vrea prin această pedeapsă a ne înţelepţi pe noi".***

Acestea fiind astfel, s-a adunat nemărginita mulţime din sfânta cetate şi din satele dimprejur, la opt zile după dumnezeieştile Arătări (Botezul), mai ales înştiinţându-se că marele Eftimie voieşte a ieşi în pustie după obicei; deci ei ieşind, strigau: "Doamne miluieşte", având cu ei crucile satelor celor de aproape.

Iar auzind plângerile şi înştiinţându-se că seceta cea de faţă este pricina acestora, ieşind la ei a zis: ***Ce căutaţi la un om păcătos? Eu, o! fiilor, pentru mulţimea nelegiuirilor mele nu am îndrăzneala a mă ruga despre aceasta, pentru că însuşi Dumnezeu, care ne-a zidit, este bun şi iubitor de oameni şi îndurările Sale sunt peste toate locurile, dar păcatele noastre ne despart de El. Icoana Lui am întinat-o, robindu-ne poftelor şi dezmierdărilor celor multe; în lăcomie şi în zavistie petrecem şi suntem vrăjmaşi, urându-ne unii pe alţii. Pentru aceasta, El iuţindu-se, a adus asupră-ne această pedeapsă, ca prin ea înţeleptindu-ne şi prin***

pocăinţă făcându-ne mai buni, să ne apropiem cu frică de El şi astfel ne va auzi pe noi, precum este zis: aproape este Domnul de toţi cei ce-L cheamă pe El întru adevăr.

Iar ei auzind acestea, au strigat împreună cu un suflet, strigând: "Însuţi cinstite, părinte, roagă pentru noi pe Dumnezeu, pentru că credem că Domnul ascultă rugăciunea ta; pentru că face voia celor ce se tem de El ".

La aceste cuvinte plecându-se marele Eftimie, apoi luând pe părinţii cei de faţă şi poruncind poporului să se roage lui Dumnezeu mult, a intrat în locul de rugăciune, nefăgăduind ceva, ci căzând cu faţa la pământ, ruga pe Dumnezeu cu lacrimi a milui zidirea Sa şi a cerceta pământul cu milă şi cu îndurare şi a-l îndestula.

Deci, rugându-se el, fără veste a suflat vântul austru şi cerul s-a umplut de nori, s-a vărsat ploaie multă şi s-a făcut vifor groaznic.

Atunci sculându-se sfântul şi împlinind rugăciunea, a ieşit la dânşii şi le-a grăit: ***"Iată, Dumnezeu a ascultat rugăciunea voastră şi ne-a dat cererea şi v-a binecuvântat anul acesta mai mult ca pe ceilalţi; deci, luaţi-aminte cu dinadinsul la voi şi prin locurile unde slăviţi pe Dumnezeu, Cel ce a adus spre noi mila Sa".***

Şi astfel i-a liberat. După aceea, a început să cadă ploaia repede, încât multe zile n-a putut să se ducă în pustie, apoi s-a binecuvântat anul acela mai mult decât ceilalţi, după cuvântul părintelui, purtătorul de Duh.

****

Cuviosul Ioan, episcopul şi sihastrul, şi Talaleu preotul, care se nevoiau în lavra fericitului Sava, mi-au povestit, zicând că şi fericitul Sava şi mulţi alţi bătrâni se minunau de râvna cea prea fierbinte a marelui Eftimie pentru dogmele biseri-ceşti, măcar că el trăia cu multă smerenie şi adeverea că se întoarce de la tot eresul ce se împotrivea cuvântului cel drept slăvitor al credinţei, dar mai ales pe cele şase eresuri le ura cu desăvârşire, adică: ura rătăcirea maniheică şi se lupta vitejeşte contra celor ce cugetau ca Origen, care erau mulţi pe atunci, mai ales în locurile dimprejurul Cezareei şi care veneau către dânsul cu forme de cucernicie. El răsturna, batjocorind în tot chipul, credinţele greşite, dogmele odrăslite din acestea, fără Dumnezeu şi păgâne. Cât despre unirea lui Arie şi a lui Sabelie, asemenea se întorcea şi ura viclenia lor, ca şi păgânătatea cea deopotrivă, fiind învăţat a adora o Unime în Treime şi pe Treime într-o Unime; Unime cu Dumnezeirea şi cu Fiinţa, nu cu Ipostasurile (persoanele), iar Treime nu cu fiinţele, după cum zice Arie, ci cu

Ipostasurile, adică cu feţele. O singură Fiinţă dumnezeiască în trei persoane: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, - aceasta propovăduia.

Nu numai atât, dar şi în taina cea despre Hristos, lepăda despărţirea lui Nestorie şi amestecarea lui Eutihie, mărturisind cu dreapta credinţă pe Dumnezeu Cuvântul, Cel unul din Sfânta Treime cea de o Fiinţă, - mărturisind că în zilele cele mai de pe urmă s-a întrupat din Duhul Sfânt, din Preacurata şi de Dumnezeu Născătoarea Maria; că S-a făcut om, că S-a născut dintr-însa în chip tainic, Domnul nostru Iisus Hristos, Cel împreună slăvit cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt. Şi pe Ipostasul Lui, îl cunoştea alcătuit din două firi, din dumnezeire şi din omenire, dar nici o fire simplă, după Eutihie cel cu mintea vătămată; nici în două Ipostasuri (persoane), după Nestorie cel cugetător ca iudeii. Cunoscând cu dinadinsul deosebirea firii şi a Ipostasului, că Fiinţa însemnează pe cea cuprin-zătoare şi de obşte dumnezeire, iar Ipostasul arată persoana cea deosebită.

Deci, sfântul acesta credea după Ipostas, că se face unire negrăită în feciorescul pântece; pentru că în Ipostasul lui Dumnezeu Cuvântul, a avut însufleţit trupul cel luat din fecioară şi nu după sufletul cel înfiinţat mai înainte, nici după trupul cel mai înainte zidit; pentru că nu este altul Hristos şi altul Dumnezeu Cuvântul, după rătăciţii născocitori; ci unul este Iisus Hristos, Domnul nostru, singur Fiu născut al lui Dumnezeu, deşi se ştia deosebirea firilor celor împreunate.

În anul 75 al vârstei marelui Eftimie, s-a făcut în Calcedon sobor (451), în care adunându-se mai toţi arhiereii lumii, pentru cele scornite din nou de Dioscor Alexandrinul în Efes, mai înainte cu doi ani, au scos din catalogul preoţilor pe însuşi Dioscor şi pe ceilalţi eretici; şi alcătuind hotarul credinţei, fiind de faţă în sobor ucenicii marelui Eftimie, - Ştefan, episcopul Iamniei şi Ioan, episcopul saracinilor, fiindcă acum Petru se săvârşise şi după aceea Avxolau murise în urgisire, ca unul ce se învoise cu Dioscor în Efes.

Aceştia luând hotarul credinţei cel alcătuit şi glăsuit de sobor, au venit în grabă la marele Eftimie, temându-se să nu se urgisească, precum s-a urgisit Avxolau, venind la soborul cel tâlhăresc. Deci, primindu-i pe aceştia părintele nostru Eftimie, şi citind hotarul credinţei, au primit mărturisirea credinţei întru dânsul, ca un cercetător al judecăţii celei drepte. Străbătând vestea că marele Eftimie a primit hotarul de credinţă cel glăsuit în Calcedon, voiau a-l primi toţi monahii, de nu i-ar fi oprit Teodosie, care cu formă era monah, iar cu fapta înainte-mergător al lui antihrist.

Acesta venind în Palestina, a amăgit pe augusta Evdochia, fiind atunci de faţă, şi pe furiş, a atras pe toţi monahii, strigând asupra soborului din Calcedon, că ar fi răsturnat credinţa cea dreaptă şi ar fi întărit dogma lui Nestorie; şi astfel, uneltind necuratele sale ucideri, a răpit în chip barbar scaunul patriarhal al Ierusalimului, şi ostindu-se asupra dumnezeieştilor canoane, a hirotonisit mulţi episcopi. Aceştia făcând multe războaie şi ucideri, au putut stăpâni pe toţi, douăzeci de luni. Deci, mai toţi cetăţenii şi monahii pustiei urmau depărtării acestuia de la credinţă, numai ucenicii marelui Eftimie din toată pustia n-au voit a face aceasta.

Dar Teodosie, ca un cumplit, l-a chemat pe acesta ca pe un vestit; iar marele Eftimie nevoind a intra în sfânta cetate, a trimis la Teodosie pe arhimandriţii monahilor, pe Elpidie ucenicul şi diadohul marelui Pasarion, şi pe Gherontie, cel ce a moştenit pe fericita Melania, rugându-l să se unească cu dânsul. Venind aceştia şi începând a-l ruga, marele Eftimie a zis: ***"Să nu fie a mă atrage la necuratele ucideri ale lui Teodosie ori la reaua lui slăvire".***
Iar cei veniţi cu Elpidie şi cu Gherontie, au răspuns: "Dar suntem datori a ne împărtăşi cu dogmele lui Nestorie, care s-au întărit de soborul adunat în Calcedon, pentru cele două firi; căci unde am auzit, în dumnezeiasca Scriptură, ori am primit de la cineva din sfinţii părinţi, cum că Hristos este în două firi, cum zic ei?".

Marele Eftimie a zis: ***"Din toate cele ce s-au cercetat şi s-a făcut de acest sobor, n-am cinstit ceva; iar cât despre hotarul cel alcătuit de dânsul, nimic nu am a-l prihăni pentru rea slăvire, pentru că laudă credinţa celor 318 sfinţi părinţi din Niceea şi mărturiseşte a urma învăţătura neclintită şi nestricată".***

Apoi a învăţat a urma sfinţilor părinţi celor 150 din Constantinopol şi a celor din Efes, contra lui Nestorie rău credinciosul. Iar pe Chiril, întâiul şezător al Alexandriei, îl numeşte luptător şi învăţător al dreptei credinţe. Apoi pe Preasfânta Fecioara de Dumnezeu Născătoare o propovăduieşte, zicând că dintr-însa S-a născut după trup singurul născut Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu.

Deci, recunoaşte amândouă naşterile, adică pe cea veşnică din Tatăl şi fără trup şi pe cea sub vreme, din Fecioara Maică, cu trup însufleţit; după aceea, recunoaşte două firi în Hristos, dumnezeiască şi omenească, dar neamestecate, neschimbate, neîmpărţite şi nedespărţite. Iar cei ce îndrăznesc a împărţi, ori a despărţi unirea negrăită şi nedespărţită după Ipostas şi cei ce zic că prin trup s-a făcut schimbare în Cuvântul lui Dumnezeu, şi care socotesc trupul Celui singur născut a fi de o fiinţă cu dumnezeirea, cum şi cei ce zic că este amestecare a Cuvântului cu trupul, unii ca aceştia sunt ca şi păgânii. Drept aceea şi noi când auzim despre două firi în Hristos, nu socotim cu totul despărţire în ipostasul lui Hristos cel unul alcătuit; dar

mărturisim şi deosebirea firilor, după cum zice cel între sfinţi, Chiril al Alexandriei.

Zicând sfântul acestea, Elpidie le-a primit şi a mărturisit pe marele Eftimie, cum că cu dreapta credinţă toate le-a zis; şi că s-a îndepărtat îndată de împărtăşirea lui Teodosie. Iar Gherontie în nesupunere a rămas; şi astfel a venit la cel ce i-a trimis pe dânşii. Teodosie făcându-se stăpânitor al tuturor celor din Palestina, se sârguia cu cuvinte măgulitoare a stinge această scânteie a dreptei credinţe, care singura rămăsese pustie. Dar s-a amăgit şi, ca o săgeată căzând, a dat îndărăt şi ca de un sălbatic val de mare, izbindu-se, de un apărător şi părtinitor ca acesta al dreptei credinţe, s-a risipit. Însă de amăgiri nu s-a depărtat, ci şi pe alţii în multe feluri i-a trimis, încercându-se spre a-i îndupleca.

Văzând marele Eftimie neruşinarea lui Teodosie şi poruncind părinţilor a nu se împărtăşi cu necredinţa aceluia, s-a dus spre pustie şi aceasta cunoscând-o mulţi pustnici, scopului său i-au urmat.

Şi era într-acea vreme un mare pustnic, care a venit din Licia şi se chema Gherasim, care în patria sa având petrecerea cea monahicească şi arătând multe nevoinţe împotriva duhurilor vicleniei; apoi fiind de curând venit din patria sa, viaţa cea pustnicească o deprindea în pustia cea de lângă Iordan.

Deci, acesta împreună cu ceilalţi pustnici s-au rănit de reaua învăţătură a lui Teodosie; apoi, auzind mai de la toţi pustnicii despre darul marelui Eftimie, ce strălucea, au venit către dânsul la Ruva şi rămânând acolo destulă vreme, s-au înduplecat a primi hotărârea cea aşezată la soborul din Calcedon şi a se depărta de împărtăşirea lui Teodosie împreună cu alţi pustnici, cu Petru, cel cu porecla "tornit", cu Marcu, cu Iulon şi cu Silvan. Apoi a rămas acolo marele Eftimie, până ce a fugit Teodosie.

Acest luminat Eftimie, după doi ani întorcându-se de la Ruva la lavră, într-o sfântă duminică aducea jertfa cea fără de sânge lui Dumnezeu; dar Dometian sta de-a dreapta jertfelnicului şi ţinea ripida cea liturghicească. Deci, prinosul săvârşindu-se, Terevon saracinul stând aproape de jertfelnic, având mâinile rezemate pe colţul altarului, vede fără veste că pogorându-se foc din cer s-a întins deasupra jertfelnicului ca o pânză şi a acoperit pe marele Eftimie, cum şi pe fericitul Dometian; şi a rămas de la începutul doxologiei celei întreit sfinte până la sfârşitul ei.

Iar această minune nimeni n-a văzut-o, fără numai cei ce erau înăuntrul focului, Terevon şi Gavriil, fratele lui Hrisip, care era famen din naştere, şi la 25 de ani, atunci se apropiase de Biserica întâi - precum mi-a povestit Avva Chiriac pustnicul, învăţând aceasta cu tot dinadinsul de la Terevon şi de la Gavriil.

Deci, de frică, Terevon a fugit înapoi, şi de atunci n-a mai gândit a se rezema pe colţul altarului, după obiceiul ce avea, făcând aceasta cu îndrăzneală şi cu semeţie, în vremea Proscomidiei, ci înapoi lângă uşa sta cu frică şi cu evlavie, în vremea slujbei, după porunca ce zice că se cade a fi cucernici fiii lui Israel şi nu defăimători.

Mi-au povestit părinţii, că şi acest dar a primit de la Dumnezeu luminatul Eftimie, încât din vederea trupului celui arătat, primea pornirile cele sufleteşti şi cunoştea cu ce gânduri se luptă fiecare şi pe care le biruieşte, cum şi de care se stăpâneşte. Asemenea avea darul, când aducea dumnezeieştile daruri, de a vedea de multe ori pe îngeri împreună cu dânsul slujind.

Şi povestea celor de lângă dânsul deosebi, zicând: ***"De multe ori am privit, când dădeam fraţilor dumnezeieştile Taine, pe unii din cei ce se apropiau de împărtăşire luminându-se, iar pe unii osândindu-se şi cu oarecare chip omorându-se, ca unii ce nu erau vrednici dumnezeieştii lumini".***

În fiecare zi mărturisea aceasta fraţilor, zicând: ***Luaţi aminte la voi, fraţi şi părinţi, şi fiecare din voi să se cerceteze pe sine şi astfel din pâine să mănânce şi din pahar să bea - după cum zice apostolul, - pentru că cel ce cu nevrednicie face această judecată lui mănâncă şi bea; căci pentru aceasta şi preotul care aduce jertfa cea fără de sânge lui Dumnezeu, mai înainte de a face începutul acesteia, tuturor mărturiseşte şi porunceşte, zicând: Sus să avem inimile. Apoi, făgăduirea poporului primind-o, cutează a aduce lui Dumnezeu prinosul.***

După aceea, mâinile la înălţime întinzându-le, aducând şi arătând tuturor taina cea iconomisită către mântuirea noastră, cu glas înalt, spre ascultarea a tot poporul, să zică: Sfintele, sfinţilor. Apoi să gândească: Fiindcă eu sunt om asemenea pătimaş, neştiind ale fiecăruia cele cugetate şi făcute, pentru aceea zic şi mărturisesc întru Domnul: Dacă cineva se cuprinde de lăcomia pântecelui, ori de gânduri urâte; dacă cineva se întunecă de ură, ori de pomenire de rău; dacă cineva se tulbură de zavistie, ori de iuţeală, dacă cineva este stăpânit de mândrie, să nu îndrăznească a se apropia de acest dumnezeiesc şi prea curat foc, mai înainte de a săvârşi sfinţenia, spălându-se şi curăţindu-se de toată întinăciunea trupului şi a duhului, prin pocăinţa cea cuviincioasă; pentru că sfintele acestea

se dau sfinţilor, nu necuraţilor. Deci, câţi sunteţi astfel, apropiaţi-vă către Dânsul şi vă luminaţi şi feţele voastre nu se vor ruşina.

****

Iar fericita Evdochia amăgindu-se de învăţătura lui Teodosie şi despărţindu-se de soborniceasca împărtăşire, apoi silindu-se cu toată sârguinţa a întări şi a ierta pe cei învrăjbiţi, şi împotriva celor drept-slăvitori nevoindu-se, toţi monahii sfintei cetăţi şi ai pustiei se ţineau de aceeaşi rătăcire, măcar ca Teodosie fugise şi Iuvenalie îşi dobândise scaunul său.

Aceasta primind multe feluri de scrisori de la fratele său Valerie şi de la ginerele fiicei sale Olivrie, să se depărteze de împărtăşirea eutihienilor şi să se unească cu soborniceasca Biserică, mai ales pentru cele supărătoare ce i s-au întâmplat, fiindcă atunci ginerele Olivrie fusese ucis în Roma, iar pe fiica şi nepoţii îi robise în Africa; de aceea, nevrând să calce soborul său şi pentru nepătimirea rudeniei să-şi vândă credinţa, pornindu-se de dragostea către Dumnezeu, a gândit să se îndeletnicească mai vârtos cu bărbaţii cei de Dumnezeu purtători şi să înveţe de la dânşii credinţa cea adevărată.

Deci, a trimis în Antiohia pe fericitul Anastasie horepiscopul, împreună cu alţi oameni, la marele Simion Stâlpnicul, care era mare luminător şi strălucea în lume, însemnându-i prin scrisori judecata minţii sale şi rugându-se a lua de la dânsul sfat plăcut lui Dumnezeu.

Iar Sfântul Simeon i-a răspuns, zicând: "Să cunoşti că diavolul, văzând bogăţia faptelor tale cele bune, a cerut a te cerne ca pe grâu; şi acel pierzător Teodosie, făcându-se încăpere şi unealtă a celui viclean, a înnegrit şi a tulburat sufletul tău cel iubitor de Dumnezeu; deci, îndrăzneşte, că nu s-a stins credinţa ta. Însă eu m-am minunat tare de aceasta că, având izvorul alăturea şi neştiindu-l, te-ai sârguit a aduce de departe aceeaşi apă; deci, ai acolo pe purtătorul de Dumnezeu Eftimie, urmează învăţăturile lui şi te vei mântui".

Auzind acestea fericita Evdochia, nu s-a lenevit; ci spunând că marele Eftimie nu voieşte a intra în cetate, s-a silit a zidi un turn la locul cel mai înalt al pustiei răsăritului, despre apusul lavrei lui, ca de 30 de stadii, vrând a se îndulci acolo mai des de dumnezeiasca lui învăţătură.

Şi a trimis pe Cosma, păzitorul Crucii, şi pe Atanasie horepiscopul, spre cău-tarea lui, care venind în lavră şi negăsindu-l, fiindcă auzise că s-a dus la Ruva, s-au dus către dânsul, având şi pe marele Teoctist, şi rugându-l mult şi de abia

înduplecându-l, l-au adus în turnul cel zidit, în care loc s-a întemeiat locaşul lui Sholarie. Ea văzându-l pe sfântul, şi închinându-se cu bucurie, i-a zis: "Acum am cunoscut că Dumnezeu a cercetat nevrednicia mea prin venirea ta de faţă".

Sfântul bătrân binecuvântând-o, i-a zis: ***"Ia aminte, fiică, de acum înainte; pentru că fiind răpită de viclenia lui Teodosie, ţi s-au întâmplat în Italia cele rele şi vrăjmăşeşti, deci, depărtează-te de pricină cea fără de cuvânt şi primeşte celelalte trei sfinte şi a toată lumea soboare, adică cel adunat în Niceea împotriva lui Arie, cel adunat în Constantinopol împotriva lui Macedoniu şi cel adunat în Efes mai înainte împotriva lui Nestorie; apoi primeşte hotarul cel glăsuit de soborul a toată lumea, adunat în Calcedon, şi depărtându-te de împărăţia lui Dioscor, uneşte-te cu Iuvenalie, episcopul Ierusalimului".*** Zicând acestea, apoi rugându-se şi binecuvântând-o, s-a dus.

Ea, minunându-se de faptă bună a sfântului bărbat, a împlinit cu lucrul cele de dânsul grăite, primindu-le ca din gura lui Dumnezeu; pentru că intrând îndată în sfânta cetate, prin înştiinţarea lui Cosma şi a lui Anastasie, iar preoţii unindu-se cu arhiepiscopul, s-au împărtăşit cu sobornicească Biserică şi mulţime multă de mireni şi de monahi, care se rătăcise prin pilda lui Teodosie, dar care acum s-au întors către sobornicească împărtăşire.

Iar din cei doi arhimandriţi, Elpidie lepădând amăgirea, s-a unit cu Biserica; însă Gherontie rămânând în cea mai dinainte împotrivire, fără cuvânt a lăsat în urma sa popor destul, împreună cu doi monahi, Marcian şi Roman, care au ieşit din soborul lui Elpidie, rămânând întru amăgire, din care cel dintâi a alcătuit viaţa de obşte lângă Sfântul Betleem, iar celălalt, lângă satul Tecca.

Fericita Evdochia chemând pe fraţii păzitorului Crucii, în lavra marelui Eftimie, i-a pregătit a se hirotonisi preoţi ai Bisericii Sfintei Învieri. Luând şi pe Gavriil, l-a făcut egumen al cinstitei biserici a Sfântului întâiului mucenic Ştefan. Iar Hrisip a lăsat în Sfânta Înviere multe scripturi, vrednice de toată primirea. Apoi, fericita Vasa chemând pe Andrei, fratele lui Ştefan, episcopul Iamniei, din lavra marelui Eftimie, l-a aşezat egumen al muceniciei celei zidite de dânsa, adică a Sfântului Mina.

În anul 82 al vârstei marelui Eftimie, a venit la dânsul fericitul Sava, rugându-l a rămânea lângă dânsul; iar marele Eftimie primindu-l, l-a dat ucenicului său Dometian, care după aceea chemându-l, i-a zis: ***"Nu este drept fiule, fiind tânăr, a rămâne în lavră, pentru că celor tineri mai vârtos le foloseşte viaţa de obşte".***

Căci marele Eftimie se ferea foarte mult a primi în lavra sa tineri fără barbă, pentru ispitele celui viclean; deci l-a trimis la fericitul Teoctist, împreună cu unul din părinţi, zicând: ***"Primeşte pe acest tânăr şi ia aminte de dânsul; căci precum văd, voieşte a spori în petrecerea monahicească".***

Această proorocie n-a greşit, pentru că fericitul Sava mult s-a silit şi s-a auzit numele lui de la marginile locurilor noastre până în alte părţi, ale cărui laude şi isprăvi nu este cu putinţă a le scrie în treacăt. Ci, de este plăcut lui Dumnezeu, vom povesti puţine despre dânsul în altă parte. Pentru că nici mie nu-mi este iertat a ascunde faptele plăcute lui Dumnezeu şi petrecerile lui cele istorisite mie de cuvioşii bărbaţi; nici nu este drept ca viaţa păgânilor a se cinsti cu pomenirile, iar cei ce lângă noi au văzut dreapta credinţă, să se lase tăcerii şi uitării.

În vremea aceea, Leon (457-474), iubitorul de Hristos, luând împărăţia lui Marcian (450-457), un oarecare Timotei, cu porecla Eluros (adică mită sălbatică), a tulburat cetatea alexandrinilor; căci omorând în baptisteriu pe Proterie, întâiul şezător al cetăţii, a răpit scaunul cel patriarhicesc. De atunci, umplându-se de gâlceavă toată egipteneasca povăţuire, doi pustnici vrednici de pomenire, ieşind din Nitria, au venit în Palestina, atrăgându-se către purtătorul de duh Eftimie, din cauza veştii cea dată de dânsul pretutindeni, şi au rămas la dânsul fiecare într-o colibă separată; unul era capadocian cu neamul, iar cu numele Martirie, celălalt era Ilie, fiind din Arabia.

Pe aceşti doi foarte mult iubindu-i Eftimie, cel cu mintea luminată, mai des îi îndemna la vorbire; apoi având ochii prevăzători, mai înainte vedea că scaunul Sfântului apostol Iacob aveau să-l aibă la vremea sa, fiecare dintr-înşii. Pe aceştia îi luă împreună cu sine în pustia lui Cutila şi a lui Ruva, la paisprezece ale lunii ianuarie şi petreceau acolo cu dânsul până la sărbătoarea Floriilor, având cu ei pe pururea pomenitul Gherasim şi pe ceilalţi pustnici, care veneau în toate duminicile şi din mâinile marelui Eftimie se cuminecau cu prea curatele Taine. Dar fiindcă chiliie lavrei erau foarte strâmte şi fără îndestulare, pentru că astfel poruncise marele Eftimie a se face acestea, trecând o vreme oarecare, iar Ilie pogorându-se lângă Ierihon, şi-a zidit chiliile afară din cetate, unde acum s-au întemeiat mânăstirile lui cele sfinte şi strălucite. Iar Martirie găsind o peşteră spre apusul lavrei, ca la 15 stadii, se liniştea într-însa, unde a şi alcătuit o mânăstire prea strălucită.

În anul 83 al vârstei marelui Eftimie, Iuvenalie, arhiepiscopul, împlinind 44 de ani în patriarhie, a ajuns la sfârşitul vieţii. Iar Anastasie, cel de multe ori pomenit, s-a suit prin alegerea a tot poporul pe scaunul lui Iacob, la începutul lunii iulie. Acesta

având scaunul şi de proorocia marelui Eftimie aducându-şi aminte, pe Fid, care mai înainte se pogorâse cu dânsul la lavră şi auzise proorocia, l-a făcut anagnost şi l-a hirotonisit diacon al Sfintei Învieri; apoi l-a trimis cu păzitorul crucii la marele Eftimie, înştiinţându-l împlinirea proorociei şi rugându-l a se pogorî şi a-l săruta.

Marele Eftimie i-a arătat aceasta, zicând: ***"Mie-mi este plăcut, prea cinstite părinte, a mă îndulci de-a pururea de a voastră petrecere aici; însă dacă mai înainte vă primeam şi nicidecum nu mă supăram, acum covârşeşte a mea neputinţă venirea fericirii voastre. Deci, rog pe a voastră sfinţenie a nu se osteni către a mea smerenie. Iar de porunceşti a veni, primesc cu bucurie şi de vă voi primi pe voi, pe tot cel ce va veni îl primesc, deşi nu mai este cu înlesnire a şedea în locul acesta".*** Acestea auzindu-le arhiepiscopul, a desluşit, zicând: "Dacă îl necăjesc pe dânsul, nu mă voi duce".

Terevon, fiind căpetenia saracinilor şi ducându-se la Bostra pentru o nevoie ce i se întâmplase, a căzut într-o ispită. Pentru că, fiind pârât de un oarecare boier şi de cel ce cârmuia dregătoria cea de acolo, a fost ţinut o vreme. Şi aceasta cunoscând-o marele Eftimie, scrie de trei ori fericitului Antipatru, celui ce atunci îndrepta Biserica Bostrenilor şi razele cunoştinţei de Dumnezeu pretutindeni le trimitea, punând sârguinţa a libera pe Terevon din legături, trimiţând cu scrisori pe Gaian, fratele lui Ştefan, episcopul Iamniei.

Iar cel între sfinţi Antipatru, primind scrisorile marelui Eftimie, liberând pe Terevon de toată nevoia şi de drum pregătindu-l, l-a trimis la marele părinte; iar pe Gaian ţinându-l, vrând a avea lângă dânsul neamul lui Eftimie, l-a hirotonisit episcop al cetăţii Midavenilor.

Fericita Evdochia a zidit multe biserici lui Hristos, iar mânăstiri şi case pentru scăpătaţi şi bătrâni a făcut câte nu este cu putinţă a le număra. Una din bisericile cele zidite de dânsa este în preajma locaşului marelui Eftimie, ca la 20 de stadii, numindu-se a Sfântului Petru. Întru aceasta poruncind a se face o groapă mare în zilele Sfintei Cincizecimi, s-a dus să cerceteze lucrul gropii, şi căutând, a văzut lavra marelui Eftimie lăţită, având chiliile cele monahiceşti împrăştiate în pustie; şi umilindu-se foarte mult şi gândind la cuvântul acela al Scripturii, care zice: Cât sunt de frumoase casele tale, Iacobe, şi corturile tale, Israile, a trimis pe egumenul Sfântului Ştefan, adică pe Gavriil, către marele Eftimie, rugându-l a veni şi a dobândi rugăciunea şi învăţătura lui.

Iar marele Eftimie i-a arătat Evdochiei, zicând: ***"Pe mine în trup a mă vedea să nu aştepţi. Iar tu, o ! fiică, ce te îngrijeşti pentru multe? Căci socotesc despre tine că***

mai înainte de iarnă către Domnul te vei duce. Deci, în vara aceasta să te pregăteşti de ieşirea din viaţă, apoi pe mine să nu mă pomeneşti nici în scris, nici nescris, ci când vei merge către Stăpânul tuturor, acolo pomeneşte-mă, că, cu pace, şi pe mine să mă ia, când El voieşte şi cum voieşte a Lui iubire de oameni".

Acestea auzindu-le fericita, s-a întristat foarte, mai ales pentru cuvântul care a zis să nu mă pomeneşti în scris, pentru că vrea a-i lăsa cu diată un venit mare. Apoi, cu alergare mergând spre sfânta cetate, chemând pe arhiepiscop şi povestind cele grăite de marele Eftimie, neîmplinită fiind biserica Sfântului Ştefan, întâiul mucenic, a pregătit-o de a se sfinţi în 15 zile ale lunii iunie; şi la acestea mult venit a afierosit, apoi a aşezat domn a toată ocârmuirea pe Gavriil.

Deci, se ducea împrejur la toate bisericile cele de dânsa zidite, sfinţindu-le şi fiecăreia afierosind destul venit. Iar patru luni împlinindu-se după sfinţire, cu dreaptă credinţă şi cu plăcere de Dumnezeu aşezându-se în mâinile lui Dumnezeu, şi-a dat duhul, în luna lui octombrie, în douăzeci de zile, în al patrusprezecelea indiction.

În anul al nouăzecilea al vârstei marelui Eftimie, marele nostru părinte Teoctist s-a îmbolnăvit de o grea boală şi a murit, în a treia zi a lunii septembrie, la începutul indictionului al cincilea, bătrân şi plin de zile.

Deci, sfinţitul Eftimie pogorându-se a-l cerceta pe dânsul şi văzându-l greu bolind, apoi îngăduind câteva zile după ce şi-a sfârşit alergarea şi către Dumnezeu s-a dus de trei ori fericitul, l-a îngropat.

Iar arhiepiscopul Anastasie, cunoscând că fericitul Teoctist s-a săvârşit şi că marele Eftimie şade la îngropare, după ce s-au coborât moaştele cinstitului părinte în pământ, arhiepiscopul săruta mâinile Sfântului Eftimie, zicând: "De multă vreme pofteam a săruta mâinile tale; şi iată că m-a învrednicit Dumnezeu. Acum te rog, cinstite părinte, mai întâi a te ruga lui Dumnezeu ca proorocia ta cea cu mine împlinită, până în sfârşit a se păzi; iar după aceea, a-mi scrie şi a porunci cele ce-ţi vor părea".
Iar marele Eftimie, cu cuviosul dar dat lui de Dumnezeu, răspundea: ***"Aceasta eu pe fericirea ta o rog a mă pomeni întru mijlocirile către Dumnezeu".***

Iar arhiepiscopul a zis: "Aceasta mai vârtos o cer eu şi nu încetez cerând, pentru că ştiu lucrarea dumnezeieştilor daruri ce sunt întru tine, şi am văzut puterea acestora".

Iar bătrânul cu smerită cugetare răspundea: ***"Iartă-mă, cinstite părinte, şi rugat fiind să ai grijă de această mânăstire".***

Arhiepiscopul zise: "Chiar fericitul Teoctist fiind în viaţă, tu apărai locul acesta şi pentru Hristos, din sălbatic l-ai făcut sfânt, cu puterea darului Sfântului Duh celui dintru tine; deci, acum ţie înainte aduc laudă". Acestea zicând arhie-piscopul şi ziua bună luându-şi de la dânsul, s-a suit la locul său.

Marele Eftimie judecând pe Marin, unchiul lui Terevon, că este îmbunătăţit şi vrednic a povăţui suflete către dumnezeiasca voie, deci, aşezându-l egumen al locaşului, a venit în lavra sa. Marin rămânând vreme de doi ani la egumenie, s-a sfârşit. Şi pogorându-se marele Eftimie, a pus pe Avva Marin în racla marelui Teoctist; iar pe un oarecare Loghin, vrednic de laudă, l-a aşezat egumen al locaşului.

Iar după sfârşitul marelui Teoctist, episcopul Schitopolei, Olimpie, sfârşindu-se, se hirotoniseşte Cosma, păzitorul Crucii, episcop al acelei mitropolii şi Hrisip ia în mâini slujba păzitorului Crucii, ca proorocia marelui Eftimie pentru aceasta să se împlinească.

Pentru care şi mie păcătosului mi-a venit a zice stihul acela al Scripturii: Căci nu va face Domnul Dumnezeu lucrul, de nu-l va descoperi către robii Săi, proo-rocii. Deci, fericitul acesta Cosma a strălucit mult în a doua eparhie a pales-tinenilor, întărind 30 de ani biserica cea de acolo şi luminând-o după putere. Iar fratele acestuia, Hrisip, 12 ani a slujit nevinovat întru păzirea cinstitei Cruci, făcându-se minunat scriitor.

Asemenea încă şi Gavriil preotul, cum s-a zis, al Sfintei Învieri, şi egumenul Sfântului Ştefan, 24 de ani petrecând, zidindu-şi o mânăstire mică în valea cea de la răsărit a cinstitului munte al Sfintei Înălţări, se ducea acolo de la a opta zi a dumnezeieştilor Arătări (adică Botezul Domnului) şi se liniştea până la sărbătoarea Stâlpărilor, după predania Sfântului părintelui nostru Eftimie; şi sfârşindu-se în aceeaşi mânăstire, în zilele postului Patruzecimei, a fost îngropat acolo, fiind de 80 de ani, şi purtător de semne arătându-se. Şi fiind foarte isteţ şi iubitor de învăţătură, a învăţat a grăi drept şi a scrie după glasul romanilor, al elinilor şi al sirienilor. Acestea s-au zis despre ucenicii marelui Eftimie; iar acum mă întorc să spun despre părintele nostru.

***

Mi-a povestit cuviosul Ioan, episcopul şi sihastrul, cum şi părintele Talaleu preotul, zicând: "Odată, noi fiind în pustie, ne-a povestit fericitul Sava, zicând că atunci când eram în chinovie, după adormirea fericitului Teoctist, m-am suit împreună cu părintele Loghin, egumenul nostru, la marele Eftimie, în luna lui ianuarie, pentru ca să-l petrecem spre pustie; şi osârdnic văzându-mă, m-a luat şi pe mine cu el. Apoi, făcând în Ruva câteva zile, împreună cu Martirie şi cu Ilie, fiind acolo cu noi şi cel între sfinţi Gherasim, apoi luându-mă pe mine şi pe fericitul Dometian, marele Eftimie s-a dus spre cea mai dinăuntru pustie; şi când pe aceasta o treceam, am venit la nişte locuri fără apă, hrănindu-mă cu rădăcini de melagri.

Iar eu fiind încă neispitit de petrecerea în pustie, am însetat foarte, încât nu mai puteam să umblu; iar marele Eftimie întorcându-se şi văzându-mă leşinând, s-a milostivit şi despărţindu-se de noi ca de o azvârlitură de piatră, a căzut cu faţa la pământ, rugând pe Dumnezeu şi zicând: ***"Doamne, Dumnezeul puterilor, dă apă în pământ însetat, potolind setea fratelui".***

Şi după rugăciune, luând sapa cea mică, pe care o purta pentru rădăcinile melagrilor, s-a apucat a săpa puţin. Deci, cum s-a arătat apa, m-a chemat şi mi-a arătat-o; apoi bând şi viindu-mi în mine, am slăvit pe Dumnezeu, care lucrează prin sfinţii Săi nişte minuni ca acestea".
Pe lângă altele câştigate de marele Eftimie, i s-a dăruit lui şi aceasta: a cunoaşte mai înainte ziua adormirii sale şi ce se va întâmpla locului său. Deci, eu nu voi pregeta a descoperi luminat şi povestirile părinţilor privind adormirea lui.

Într-a opta zi a dumnezeieştilor Arătări, în care era mai ales obiceiul lui a ieşi spre pustie, adunându-se cei ce aşteptau a-l petrece şi cei ce ieşeau împreună cu dânsul, între care erau Martirie şi Ilie, şi văzând că nici n-a rânduit, nici n-a pregătit, precum era obiceiul lui, i-au zis: "Nu ieşi mâine, cinstite părinte?"

Sfântul a răspuns, zicând: ***"Rămân săptămâna aceasta şi sâmbăta de cu noapte ies".*** Deci, mai înainte a înştiinţat sfârşitul său.

Iar marţi a poruncit a se face priveghere de toată noaptea pentru pomenirea Sfântului nostru Antonie, în care priveghere luând preoţii în diaconion (veşmântărie) le-a zis: ***"De acum altă priveghere nu mai fac cu voi în acest trup, pentru că m-a chemat Dumnezeu. Deci, ieşind, trimiteţi la mine pe Dometian şi adunaţi la mine dimineaţa pe toţi părinţii".***

Şi toţi la dânsul adunându-se, el a zis: ***"Fraţii mei iubiţi, eu merg pe calea părinţilor mei, poruncile acestea păziţi-le: ca început şi sfârşit a toată lucrarea***

bună, dragostea cea curată prin tot lucrul câştigând-o, căci ea este împreună legătură a desăvârşirii. Pentru că, precum nu se poate mânca pâinea fără sare, astfel este cu neputinţă fapta bună fără dragoste. Pentru că toată fapta bună prin dragoste şi smerită cugetare se întăreşte de ispitire şi de vreme; adică smerita cugetare înaltă, iar dragostea nu o lasă, din înălţime a cădea, de vreme ce s-a spus: Cel ce se smereşte pe sine, se va înălţa; iar dragostea niciodată nu cade. Şi mai mare este dragostea decât smerita cugetare. Căci pentru dragostea cea către noi S-a smerit pe Sine Dumnezeu Cuvântul, făcându-Se ca noi. De aceea, suntem datori necontenit de bunăvoie a ne mărturisi Lui şi a-I aduce laude şi mulţumiri, mai ales noi cei despărţiţi de lucruri lumeşti; şi nu numai pentru datoriile cele pentru El, dar şi pentru însăşi viaţa noastră, astfel fugind de tulburarea cea lumească. De aceea, curăţenia sufletului, curăţenia trupului şi dragostea cea curată cu toată sârguinţa s-o aducem Lui".

Şi acestea spunându-le, îi întreba pe dânşii, zicând: ***"Pe care voiţi a-l avea egumen?"*** Iar ei cu împreună glăsuire au ales pe Domeţian. Atunci marele Eftimie zise: ***"Aceasta nu este cu putinţă, pentru că Domeţian nu rămâne după mine într-aceasta viaţă decât numai şapte zile".***

Şi spăimântându-se părinţii că, cu îndrăzneală îi înştiinţa, de mai înainte ce are să fie, au cerut ca egumen pe un oarecare Ilie, econom al mânăstirii, care era ierihonean cu neamul.

Iar marele Eftimie îi zice înaintea tuturor: ***"Iată toţi părinţii te-au ales părinte al lor şi păstor. Deci, ia aminte de sineţi şi de toată păstoria. Cunoaşte mai întâi aceasta, că Dumnezeu a binevoit a se face această lavră de obşte şi aceasta se va întâmpla nu după altă vreme".***

Şi a rânduit în care loc trebuia a se zidi chinovia; apoi a spus despre alcătuirea ei şi despre primirea de străini, despre sârguinţa pentru pravila cântării de psalmi, şi pentru a nu se lenevi de fraţii cei întru necazuri, cum şi de cei mai îngreunaţi de gânduri, ci a-i deştepta de-a pururea şi a-i sfătui. Şi acestea le zicea către cel ales ca egumen: "Propovăduieşte tuturor, zicând: ***"Fraţii mei iubiţi, poarta chinoviei ce o să se zidească să n-o închideţi pentru tot omul, căci binecuvântare vă va dărui Dumnezeu. Poruncile mele păziţi-le nevătămate, şi de voi afla îndrăzneală către Dumnezeu, aceasta va fi întâia cerere pe care o cer de la El, ca eu să fiu cu duhul împreună cu voi, până în veci".***

Zicând acestea, i-a slobozit pe toţi, afară de Dometţian. Deci, rămânând în diaconicon (veşmântărie) în noaptea sâmbetei, a adormit şi s-a dus la părinţii săi, bătrân şi plin de zile.

Se mai zice despre dânsul că avea chipul îngeresc, deprinderea bună, obiceiul prea blând, iar înfăţişarea trupului său era rotundă, luminoasă, albă şi cu ochii frumoşi. Dar era scund de statură şi cărunt de tot, având barbă mare, ajungând până la pântece, şi toate mădularele nevătămate. Pentru că nici ochii, nici dinţii lui nu s-au vătămat, ci tare şi osârdnic s-a sfârşit.

Iar săvârşirea lui s-a făcut în douăzeci ale lunii ianuarie, în indictionul al 11-lea de la zidirea lumii, adică de la care vreme a început, prin mişcarea soarelui, a se număra, anul cinci mii nouă sute şaizeci şi cinci (5965), iar de la întruparea lui Dumnezeu Cuvântul din Fecioară, anul patru sute şaizeci şi cinci (465), după anii cei scrişi de sfinţii părinţi Ipolit, cel vechi, şi cunoscut al apostolilor Epifanie Cipriotul şi Iron filosoful şi mărturisitorul.

Iar vremea vieţii lui celei în trup este astfel: Din descoperire născându-se şi de trei ani fiind s-a afierosit lui Dumnezeu, la începutul împărăţiei lui Teodosie cel mare (379-395); şi trecând toate treptele bisericeşti, a venit la Ierusalim, la 29 (douăzeci şi nouă) de ani ai vârstei sale. Şi făcând în pustie 67 de ani, în vremea lui Leon împăratul (457-474), la 16 ani ai împărăţiei lui a luat sfârşit viaţa lui.

Străbătând vestea în latura cea dimprejur, s-a adunat mulţime nenumărată de monahi şi de mireni; dar nu numai atât, ci şi prea sfinţitul arhiepiscop Anastasie luând mulţime de clerici şi de mireni, împreună cu ostaşi, au venit la lavră, cu care era împreună Hrisip, Gavriil şi Fid diaconul, şi pustnicii cei de pretutindeni au venit împreună, din care unul era şi dumnezeiescul Gherasim; şi înspăimânta pe toţi necurmarea minunilor.

Deci, mulţime nemărginită alergând împreună, se oprea la acel sfinţit trup de îngropare şi ajungând la al nouălea ceas, ostaşii, poruncindu-li-se de triarh, au împins mulţimea, şi astfel de-abia li s-a dat cale dumnezeieştilor părinţi să săvârşească cele legiuite pentru acel străduitor şi mult pătimitorul trup cu laudele cele cuviincioase să-l aşeze în sicriul cel bogat.

Lipsirea lui Eftimie le era tuturor pricină de multe lacrimi. Iar lui Martirie şi lui Ilie mai mare durere li s-a adăugat şi amar plângeau. Dar pe aceia mângâindu-i patriarhul prin Hrisip, păzitorul Crucii, şi cu cele cuviinciose sfătuindu-i, le-a poruncit a veni mai des la dânsul. Iar pe Fid diaconul, lăsându-l în lavră, i-a

poruncit să înceapă zidirea. La sfânta cetate întorcându-se, a trimis material şi meşteri la lucru, ca acele fericite moaşte ale lui Eftimie să fie puse într-un loc, ce se află bun şi potrivit.

Iar Dometţian, ucenicul marelui Eftimie, ca un următor adevărat al vieţii lui, slujind peste cincizeci de ani sfântului, nu s-a depărtat deloc, ci a şezut lângă sicriu şase zile; ca unul care n-a preţuit viaţa cea de aici. Şi trecând săptămâna, Eftimie i se arătă lui noaptea, luminat cu vederea, zicându-i: "Vino, îndulceşte-te de slava cea gătită ţie; pentru că iată ne-a dăruit Dumnezeu nouă a avea de obşte şi petrecerea cea de aici".

Dometţian venind la pravilă, le-a vestit acestea fraţilor, şi astfel şi el întru bucurie şi nădejdea bunătăţilor, ce aveau să fie a părăsit viaţa.

Iar diaconul Fid, sârguindu-se cu foarte multe mâini de oameni, peştera, care la început avea pe Eftimie, în casă bună şi mare a desăvârşit-o, pe care a împărţit-o jumătate: parte pentru racla marelui părinte şi alta având racle de preoţi, de egumeni, şi de alţi cuvioşi bărbaţi.

Şi de vreme ce toate se săvârşiseră, lespedea de piatră care era să fie peste mormânt, încuietoarea şi celelalte, câte se cuvin a împodobi biserica, le-a trimis îndată patriarhul de la Ierusalim. După aceea şi însuşi patriarhul s-a pogorât la lavră şi acel trup sfânt al fericitului, cu făclii şi cu psalmi încredinţându-l mâinilor sale, la casa pe care el a înnoit-o, l-a mutat, şi în sfânta raclă cu cinste l-a aşezat; încât să nu se poată a se deschide cândva, nici a se lua ceva din moaştele sale iar cei ce veneau acolo cu credinţă, li se împlineau cererile.
Astfel, în şapte zile ale lunii mai s-a făcut mutarea moaştelor; apoi luând pe Martirie cu sine şi pe Ilie, în sfânta cetate iarăşi s-au întors şi i-a hirotonit preoţi, numărându-i cu clerul bisericii Sfintei Învieri.

Iar acum este vremea a povesti de când lavra lui Eftimie s-a prefăcut în viaţă de obşte. Dar este nevoie a lua puţin mai de sus cuvântul, ca astfel desluşit aflându-se, să facem povestirea.

***

Trecând un an după sfârşitul marelui Eftimie, Leon cel mare, iubitor de Hristos împărat, şi-a săvârşit viaţa, lăsând pe Leon nepotul, care era încă prunc, ca diadoh (urmaş) al împărăţiei. După ce acesta puţin (474) a vieţuit la împărăţie, Zenon, tatăl lui, l-a urmat (474-475; 476-491). Apoi acesta, izgonit fiind de un oarecare Vasilisc, care a luat împărăţia (475-476), a fugit în Isauria. Iar Vasilisc, apucând

împărăţia, a făcut scrisoare înconjurătoare împotriva dumnezeiescului sinod celui din Calcedon. Pe acesta rezemându-se partea cea rămasă a dezbi-naţilor din sfânta cetate, şi pe oarecare Gherontie, ca arhimandrit lor adăugindu-l, multe înnoiri împotriva Bisericii a făcut, şi nu mai puţin decât cele îndrăznite mai înainte, în vremea lui Teodosie II (408-450).

După aceasta, în al cincilea an, a murit Anastasie, patriarhul Ierusalimului (458-478), începându-se acum luna ianuarie. Apoi, Zenon, întorcându-se, a prins pe Vasilisc, care încă ţinea împărăţia, şi a câştigat iarăşi conducerea pe care o pierduse (476-491). Atunci a luat scaunul patriarhiei Ierusalimului Martirie (478-486), cel pomenit de cuvântul meu de multe ori. Acesta, chiar împăratului Zenon şi lui Acachie, partiarhul Constantinopolului (472-489), a scris despre cei dezbinaţi, despre hula acelora şi despre eresul cel vrednic de îndepărtat; şi lui Fid, diaconul, dându-i scrisorile în mână, nu puţine i-a poruncit să spună şi din gură.

Iar el, la Iope ajungând şi suindu-se într-o corabie care plutea, a ajuns la marea Părţilor, întâlnindu-se cu furtună mare şi vifor; iar la miezul nopţii a pătimit stricare de corabie. Şi acum aflându-se în primejdie, în mijloc de noian şi de neluminare de noapte, văzând că piere, Dumnezeu dându-i un lemn din întâmplare, a înnotat deasupra acestuia, şi deşteptându-se puţin dintr-o primejdie atât de mare, şi-a adus aminte de minunatul Eftimie şi îndată l-a chemat în ajutor pe acela, încât amândouă mâinile le întindea şi de multe ori numele aceluia îl striga.

Deci, lui, celui ce aşa de rău se afla, i s-a arătat marele Eftimie venind pe mare şi mergând pe valuri. Şi văzându-l, deodată a căzut spaimă peste Fid şi apoi l-a rugat să-l scape; iar sfântul, cum avea şi înainte obicei, i-a zis: ***"Nu te teme, eu sunt, Eftimie, robul lui Dumnezeu. Cunoaşte dar, cum că nu este calea aceasta înaintea lui Dumnezeu. Pentru că, de nici un folos nu va fi maicii Bisericilor. Pentru aceasta ţi se cade a te întoarce înapoi către cel ce te-a trimis pe tine şi a-i spune lui despre mine, şi nu te îngriji pentru despărţirea celor dezbinaţi. Pentru că nu va trece multă vreme şi în vremea ierarhiei tale, va fi unirea; apoi cei din Ierusalim toţi sub un păstor vor fi (care s-a şi împlinit). Iar tu către a mea lavră se cuvine a merge şi chiliile fraţilor chiar din temelie a le surpa, şi chinovie de iznoavă a zidi, în locul unde ai zidit cimitirul meu. Pentru că nu lavră, ci chinovie îi place mai vârtos lui Dumnezeu".***

Acestea a poruncit Sfântul Eftimie lui Fid, cu rasa sa pe dânsul înfăşurându-l. Iar el răpindu-se asemenea lui Avacum şi din somn sculându-se, într-o clipeală la malul mării s-a întors. O! dumnezeiască iconomie! Şi apoi în sfânta cetate s-a aflat.

Astfel dar cu pre slăvire la casa să ajungând, căci a scos Dumnezeu acea rasă a lui Eftimie, cu care zbură atât de iute, ca cu nişte aripi, pe mare.

***

Acestea se cuvine a mai lua-aminte, pentru că urmează altă minune: Căci de oarecare mână răpindu-se rasa, nevăzută s-a făcut din mijloc.

Deci, venindu-şi întru sine Fid şi gândindu-se ce fel de cumplite nevoi îl ajunseseră cu viforul, întreitele învăluiri, noaptea, deznădăjduirea, şi câte rele al acestei furtuni, apoi cum s-a făcut dezlegarea acestei primejdii; după aceea, văzând pe marele Eftimie, când el se îneca, şi pe urmă cu rasa înfăşurându-l şi cum purtându-l prin văzduh, la casa sa l-a dus cu nesimţire. Acestea gândindu-le pentru sine şi Fid cu spaimă, a zis: "Acum am cunoscut că marele Eftimie este adevărată slugă a lui Dumnezeu şi de El trimiţându-se, m-a scos pe mine din primejdii".

Apoi, Fid a povestit maicii sale acestea. Iar ea cu dulceaţă ascultându-le pentru că iubea nu numai pe fiul, ci şi pe Dumnezeu; şi îndulcindu-se pentru povestirea celui mântuit, ea sfătuia pe fiu a împlini toate acestea.

Însă după aceea Fid, mergând la patriarh, i-a vestit şi lui toate. Şi acela foarte mult înspăimântându-se de povestirea cea mai presus de cuvânt, a zis: "Cu adevărat prooroc al lui Dumnezeu este marele Eftimie şi multă şi nespusă îi este îndrăzneala către El. Pentru că cele despre lavră şi înaintea noastră tuturor celor ce sunt martori, mai înainte le-a propoveduit, vrând întru Hristos a se săvârşi".

Acestea zicând, i-a încredinţat lui Fid zidirea chinoviei, făgăduind însuşi că-i va ajuta la lucru.

Deci, mâini multe de slujitori, de zidari şi de meşteri luând Fid, s-a pogorât la lavră şi a zidit chinovia; apoi împrejur a zidit-o şi a întărit-o pe dânsa, iar biserica cea veche a făcut-o trapeză şi mai din sus a zidit biserica cea nouă. După aceea, a zidit şi un turn înăuntrul chinoviei, solid şi frumos. Apoi a ajuns în mijlocul chinoviei a fi cimitirul. Şi împlinindu-se zidirea chinoviei şi împodobirea în trei ani, prin multe mâini şi sârguinţe, părinţii voiau a o sfinţi în aceiaşi zi întru care s-au mutat cinstitele moaşte ale părintelui nostru Eftimie şi s-au aşezat în cimitirul cel nou. Dar se strâmtorau că nu aveau apă, pentru că dând puţină ploaie în cetate, sterna (groapa) nu avea apă; şi venind luna mai (în acea pustie abia ploua iarna, precum ştiau cei de multă vreme), nu se aştepta ploaie.

Pentru aceasta, fiind în nedumerire egumenul Ilie şi diaconul Fid, au spus lui Avva Loghin al locaşului de jos şi lui Avva Pavel, care era egumenul oraşului, lui

Martirie, să trimită dobitoacele de la amândouă mânăstirile, ca, împreună cu dobitoacele locaşului lor, să aducă apa de la Fara, şi se pregăteau să iasă noaptea de la toaca.
În acea noapte s-a arătat fericitului Ilie marele Eftimie, zicându-i: ***"Ce fac dobitoacele astăzi?"***

El a răspuns: "Se duc la Fara, pentru că nu avem apă".

Atunci l-a certat, zicând: ***"Pentru ce lenevidu-vă, n-aţi rugat pe Dumnezeu, puţin credincioşilor; nu va putea mâna Domnului să vă dea apă, Dumnezeu cel ce din piatră vârtoasă a scos apă poporului cel nesupus şi grăitor împotrivă şi însetat? Cel ce lui Samson a izvorât apă dintr-o falcă de măgar, nu vă va da şi vouă, celor ce aveţi trebuinţă? Cred că vă va da şi vouă, dacă veţi cere de la El cu credinţă, deci să nu trimiteţi dobitoacele la apă, ci aruncaţi grija voastră spre Dumnezeu, că astăzi, mai înainte de ceasul al treilea, se vor umplea cele două gropi ale voastre".***

Deci, sculându-se şi povestid vederea fericitului Fid şi tuturor celorlalţi, a trimis dobitoacele la locurile lor, şi, pe când răsărea soarele, s-a ridicat un nor şi s-a revărsat un nor de ploaie numai împrejurul mânăstirii şi mai înainte de ceasul al treilea s-au umplut cele două gropi mari, apoi îndată a încetat ploaia.

Arhiepiscopul Martirie, cunoscând minunea făcută, a venit la sfinţirea mânăstirii cu multă îndestulare şi s-a făcut priveghere cu strălucită lumină; apoi, făcând slujbă, a pus sub jertfelnic moaştele Sfinţilor bunilor mucenici biruitori Tarah, Prob, şi Andronic. Atunci, fiind a şaptea zi a lunii mai, care era acum la al doisprezecelea an după sfârşitul lui Eftimie, şi trecând câtăva vreme, i s-a încredinţat diaconului Fid episcopia cetăţii, care se cheamă a Dorilor.

***

Un oarecare drumeţ străin, fiind primit în mânăstire şi ducându-se la biserică pentru rugăciune, şi privind toate cele dintr-însa, apoi intrând la miezul nopţii la mormântul sfântului şi văzând tăbliţa de argint ce era deasupra lui, cu mâinile necurate a răpit-o, după cum spune cuvântul, şi a fugit noaptea tâlhăreşte. Dar dintre toţi cei din mănăstire nimeni n-a cunoscut furtişagul, ci le erau necu-noscute cele întâmplate.

Iar dimineaţa, Procopie, care era portar, şi care mai dobândise de la sfântul mare vindecare, ducându-se de la poartă puţin mai înainte, a găsit pe străin, o! minune! stând înlemnit înaintea mânăstirii.

Nedumerindu-se şi neavând ce să facă, a descoperit portarului taina, şi acela l-a dus la mânăstire, şi a făcut minunea să se mărturisească înaintea tuturor fraţilor care erau martori.

Şi povestea acel străin astfel: "Că a furat tăbliţa de argint a moaştelor, pe la miezul nopţii, şi a ieşit împreună cu dobitoacele; dar mergând foarte grabnic nu mai puţin decât treizeci de stadii, n-a mai putut trece hotarele mânăstirii".

Iar noi luând tăbliţa, ne-am minunat de puterea purtătorului de semne părinte. Iar bărbatului aceluia dându-i merinde, fiindcă era lipsit, i-am dat liberate.

&&&

Deci şi eu nevrednicul robul lui, făcându-mi-se bine de multe ori de la dânsul sufleteşte şi trupeşte şi văzând facerile de bine cele ce izvorăsc din racla lui, înspăimântându-mă cu mintea, mă gândeam la el, cum a trecut viaţa aceasta omenească şi câte fapte a săvârşit Sfântul acesta Eftimie, care, bine plăcând lui Dumnezeu, a dobândit un dar ca acesta. Şi de aici o dorinţă prea fierbinte mi-a venit, să învăţ şi să scriu petrecerea lui cea trupească. Şi întrebam cu sârguinţă pe părinţii purtători de Dumnezeu, cei mai vechi, din pustia aceasta, care s-au înştiinţat cu dinadinsul despre Eftimie cel mare şi o vreme s-au făcut împreună nevoitori ai întru tot lăudatului Sava. Şi câte am putut afla şi învăţa de la fiecare dintre aceştia, nu numai minunile şi petrecerile marelui Eftimie, ci şi vieţuirea şi petrecerea celui între sfinţi Sava, fiind în multe feluri de hârtii, le-am scris acele povestiri amestecate şi nepuse în rânduială.

Trecând puţină vreme şi adunându-se în Constantinopol sfântul sobor al cincilea a toată lumea (553), şi anatematizîndu-se de dânsul învăţăturile lui Origen şi ale lui Nestorie, apoi cei ce locuiau mai înainte în lavra cea nouă ajutând celor ai eresului lui Origen, s-au depărtat de la soborniceasca împărtăşire şi din lavra cea nouă i-au gonit, în care au locuit drept slăvitorii părinţi, după ce s-au dus aceia din lavra fericitului Sava şi din alte binecredincioase şi fără de prihană mânăstiri.

Deci, atunci depărtându-mă de chinovie, cu socoteală şi epitropia dumnezescului Ioan, episcopul şi sihastrul, m-am sălăşluit în lavra cea nouă, având cu mine hârtiile scrise despre Eftimie şi Sava; şi am rămas în această nouă lavră, liniştindu-mă doi ani, nedepărtându-mă de îndeletnicirea cu acele hârtii; dar începutul alcătuirii nu mă pricepeam a face, ca un neînvăţat cu învăţătura din afară şi ca un neiscusit în dumnezeieştile cuvinte şi zăbavnic cu limba.

Dar Dumnezeul minunilor, cel ce a înfipt toată limba şi celor netrecute le da trecere, apoi lucrurile cele grele le netezeşte, şi limbile gângavilor le face a grăi luminat, a făcut minune şi cu a mea smerenie, prin ajutorul lui Eftimie şi al lui Sava, slugile Sale, căci eu din nedumerirea cuvintelor, voiam a părăsi hârtiile. Deci, făcând rugăciuni prea fierbinţi, într-una din zile, cum şedeam pe obişnuitul meu scaun şi aveam hârtiile în mâini, pe la al doilea ceas din zi, fiind cuprins de somn, mi s-au arătat cuvioşii părinţi Eftimie şi Sava cu podoaba cuviincioasă părinţilor şi obişnuita lor, şi am auzit pe cel între sfinţi Sava zicând către marele Eftimie: "Iată Chiril al tău are hârtiile în mâini şi arată sârguinţa prea fierbinte, dar trudindu-se atâta, nu putea face începutul alcătuirii".

Iar marele Eftimie a răspuns: ***"Cum va putea face alcătuire pentru noi, neavând încă darul de cuvânt rostitor întru deschiderea gurii".***

Iar cel între sfinţi Sava a zis: "Dă-i lui, părinte, darul".

Înduplecându-se marele Eftimie şi scoţând din sânul său un alabastru de argint cu miere, apoi scoţând miere din alabastru, mi-a dat de trei ori în gura mea. Iar cele luate în gură prin miere, erau în chip de untdelemn, iar gustul mai dulce decât mierea; şi într-a-devăr a fost arătarea dumnezeiescului cuvânt, pentru că zicea: Cât sunt de dulci gurii mele cuvintele Tale, mai mult decât mierea! Încât eu deşteptându-mă din acea nespusă vedenie, încă având duhovnicească mi-reasmă şi dulceaţă pe buze şi în gură, am început îndată înainte cuvântarea acestei scrieri de faţă. Şi astfel, cu un dar ca acesta, am povestit cuvântul despre marele Eftimie, silindu-mă şi de darul lui rezemându-mă, şi făgăduinţă a o împlini; cum şi cele despre vieţuirea şi petrecerea lui Sava, cetăţeanul cel ceresc, întru al doilea cuvânt.

Rog dar pe amândoi, pe lângă darul cel dat, a face şi mijlocire pentru mine şi a cere curăţirea greşelilor mele, ca să fiu păzit, eu, păcătosul şi ticălosul, atât aici, cât şi la învierea ce va să vie, ca să aflu milă înaintea scaunului lui Hristos; căruia se cuvine slavă, împreună cu Tatăl şi cu Sfântul Duh, în veci. Amin.